

# Krislai

Pagal Save Sprendžia  
Kitas.  
Atšaukė ir Paliko.  
Nauja Kuopa.  
Ragina Sukilti.  
Rašo A. B.

Darbo Zmonių  
Dienraštis  
Kaina \$5.50 Metams  
Brooklyne \$6.00  
Metams

# LAISVĖ

THE LITHUANIAN DAILY

Kiekvienas "Laisvės"  
skaitytojas prašo m a s  
gaut bent po vieną  
naują skaitytoją šiame  
"Laisvės" vajuje.

No. 246 Telefonas STagg 2-3878. Brooklyn, N. Y., Ketvirtadien., Spalių (October) 20, 1938 Pavienio Numerio Kaina 3c. Metai XXVIII, Dienraščio XX.

Fašistinės "Vienybės" moterų skyriaus redaktorė rimtai susirūpino širdies ir meilės reikalais. Ji sako:

"Kuris kelias veda į vyrų širdis? Ta mįslė yra labiausiai įdomi kiekvienai moteriai, nes kiekviena jų savo sielos gėlmėse yra Sirena, kuri stengiasi pavilioti vyrą..."

Tai tik toks fašistinių moterų gyvenimo mišris. Jokio socialinio idealo jos nepripažįsta.

Smetonos valdžia nutarus atšaukti karo stovį Lietuvoje. Bet ar manote, kad tas jau reiškia, jog Lietuvos liaudis atgauna demokratines teises?

Nieko panašaus. Skirtumas tik tame, kad nuo dabar fašistinės diktatūros priespaudą vyks vidaus reikalų ministerija, vietoje karo ministerijos.

Worcesteryje rimtai pakeltas klausimas organizavimo lietuvių komunistų kuopos. Iki šiol ten buvo tikrai komunistų frakcija.

Sumanymas labai geras. Partijos distriktas tam pritarė.

Bet ar atsiras pakankamai draugų simpatikų, kurie norės įstoti partijon ir padėti lietuvių kuopą suorganizuoti?

Spalių 15 d. įvyko komunistų ir simpatikų mitingas. Septyni draugai pasižadėjo įstoti lietuvių kuopon. Neabejojau, kad tie draugai laikysis savo žodžio.

Bet reikia daugiau kuopos sudarymui. Dar turėtų keletas draugų įstoti. Tada iš sykio susidarytų gana graži kuopa.

Chicago "Draugas" sako: "Prieš tokią nacių akciją, prieš tokius jų vadų burnojimus, prieš užsimojimus nušluoti viską, kas katalikiška, turėtų sukilti viso pasaulio katalikai ir, pagaliau, visi, kuriems brangi yra laisvė, kuriems brangus žmoniškumas."

Prieš tokią sukilimą mes nieko neturime. Bet sukilimas turėtų būti daug platesnis. Jis turėtų būti atkreiptas ne tik prieš persekiojimą katalikų, bet prieš visą nacių barbarizmą.

Ar tokiam sukilimui "Draugas" pritarėtų?

Tai klausimas. Kol naciai persekiojo kitus žmones, o nelietė katalikų, tai "Draugas" tuos barbarus (nacių) sveikino. Mes sakėme, kad tokie sveikiniai katalikams neišėis geran. Ir neišėjo.

Gerai, kad nors dabar "Draugas" susiprato ir jau šaukia katalikus prie sukilimo prieš nacių.

Bet kodėl katalikų bažnyčia (bebernia Ispanijos nacių) geremia Franco ir jo šauka?

Ir ta klaida katalikams kada nors brangiai atseis.

Madrid.—Respublikos valdžia gražina 99 imtinius, italų fašistus, generolui Franco'ui, kuris už tai paleis 99 respublikiečius, fašistų belaisvius.

## Anglai Kariškai Apgula Jeruzalę, Arabų Sukilimo Centrą

Jeruzalė.— Anglų vyriausybė įvedė apgulos stovį Jeruzalėje prieš sukilėlius arabus; įveda karo stovį ir visoj Palestinoje. Jeruzalė pilna šarvuotų automobilių su kulkašvaizdžiais; gatvės apstatytos kareiviais su plieno kepurėmis ir plikais durklais. Nuolat trauka kariuomenės kulkašvaizdžiai, atsakydami į arabų šautuvų pyškėjimą, ypač Senajame Jeruzalės Mieste. Iš už tvirtoviškų sienų ir kitų pozicijų arabai neatlaidžiai šauda į žydus ir anglius.

Sukilėlių lizdus anglai bombarduoja ir rankinėmis granatomis. Anglų kariuomenei talkauja 4,000 žydų policijos.

Virš Jeruzalės dieną ir naktį žemai skraido kariniai Anglijos orlaiviai, baugindami arabus, o arabai šauda į tuos orlaivius.

Trečiadienį buvo įsakyta anglų kariuomenei šturmuoti Senąjį Jeruzalės Miestą, kaip centrą arabų sukilėlių. Tuo tikslu išanksto sutelkta kanuolės, bombiniai lėktuvai, tankai ir kiti karo pabūklai.

Viso Palestinoje prieš arabus veikia jau 25,000 Anglijos kariuomenės. Pasirodo, kad arabai jau yra užėmę eilę miestelių. Jie turi 10-000 organizuotų ir ginkluotų kovotojų.

Paskutinį kartą šturmuo bibliškąjį miestą Jeruzalę Saladinas, Aigipto sultanas, 850 metų atgal; ir išvyjo iš ten kryžiečius, kurių vadas buvo Richardas "Levaširdis."

### NAZIAI DAUŽO KATALIKŲ BAŽNYČIAS, AREŠTUOJA KUNIGUS

Vienna, spal. 19.— Naziai per naktį daužė akmenimis katalikų bažnyčių langus ir plėšė žydų namus, ardydami net žydų pavargėlių įstaigas.

Areštuota jau per 100 katalikų kunigų. Suimta daugis katalikų jaunuolių, kurie bandė demonstruoti su obalsiu: "Tegyvuolia Kristus!" vietoj "Tegyvuolia Hitleris!"

### Gen. Franco Jau ir Nesveikus Ima į Armiją

Hendaye, Franc.—Ispanijos pasienis.— Fašistai vis labiau trūksta kareivių. Respublikiečiai ypač daug jų išžudė Ebro fronte, sako Associated Press.

Todėl fašistai šaukia armijon jau ir tuos 18 iki 30 metų vyrus, kurie buvo pirmiau atmesti kaip negana sveiki.

### Kodėl Hitleris Žada Sugrąžinti Čechoslovakijai Tūlas Nazių Užimtas Jos Dalis

Praga, Čechoslovakija.— Pranešama, kad Hitleris žada sugrąžinti tūlas savo užimtas Čechoslovakijos dalis, kur čekai sudaro žymią daugumą gyventojų.

(Čechoslovakijos valdžia taip nuolankauja Hitleriui, kad jis, šiaip ar taip, tikisi būt faktinai valdovu visos Čechoslovakijos. Pasiduodama Hitleriui, Čechoslovakijos valdžia pradėjo persekioti komunistus, socialistus ir žydus; uždarė jų organizacijas, uždraudė susirinkimus; užgrobė pinigų žydų, kurie, pabėgę iš "vokiškų" sričių nuo nazių, pasidėjo tuos pinigus į bankus Pragos, Čechoslovakijos sostinės, ir tt.)

### Madrid.— Ispanijos Liaudiečiai Priešorlaivinėmis Kanuolėmis Nukirto Italijos Bombinį Lėktuvą ties Palos.

### GENERAL MOTORS ŽADA PRIIMTI 35,000 DAUGIAU DARBININKŲ

New York.—General Motors automobilų korporacijos pirmininkas A. P. Sloan paskelbė, kad už poros savaitių pašauks atgal darbaninkus; taip pat žadėjo grąžinti seniasias algas savo raštininkams ir boseliam. Tos algos šių metų pradžioje buvo jiem numuštos 10 iki 30 procentų.

General Motors sako, kad žmonės vėl pradėjo daugiau pirkti automobilių.

Nuo šių paskelbimų tuojas smarkiai pakilo General Motors sėrai Wall Streete.

### NAZIŲ ŠNIPAI TYKOJO PAGROBTI IR NUŽUDYTI PULKININKĄ

New York.—Hitlerio šnipai taikėsi pagrobt Amerikos pulkininką Elginą, prievartą išgaut iš jo paslaptis New Yorko tvirtovių ir nužudyti jį, kaip kad lūdi ja vienas teisiamųjų Vokietijos šnipų, G. G. Rumrich.

Hitlerio šnipai turėjo išdirbę planą, kaip tą žmogų žudytę paskui primest komunistam, sako Rumrich.

London, spal. 19.— Susirinko Anglijos ministerių kabinetą, labiausiai susirūpinęs, kaip numalšinti arabų sukilimą Palestinoje.

## N. J. VYRIAUSIAS TEISMAS UŽGYRĖ MAJORO HAGUE'O POLICIJOS IR PADAUŽŲ SMURTA PRIEŠ SOCIALIŠTĄ KALBETOJĄ THOMAS'Ą

Trenton, N. J.— Aukščiausias New Jersey valstijos teismas atmetė reikalavimą socialistų vado Norman Thomaso pripažinti jam teisę sakyti kalbas Jersey City aikštėse ir gatvėse.

Kada Norman Thomas balandžio 30 d. mėgino kalbėti Journal Square tame mieste, iš pradžių gengsteriai, atsiųsti hitleriško majoro Hague'o, užpuolė kalbėtoją; paskui policininkai pagrobė N. Thomasą ir deportavo atgal į New Yorką. Tai, girdi, todėl, kad jis bandęs sakyti kalbą atvirame ore be leidimo (policijos vyriausybė buvo atmetus Thomaso prašymą duoti jam leidimą).

Paskui Norman Thomas reikalavo sau leidimo kalbėti Jersey City aikštėje Pirmojo Gegužės; o kai policijos galva D. Casey atmetė šį

## Keršys Italijos Žydams Už Žydų Veikimą Jungt. Valstijose

Roma.— Jeigu Amerikos žydai "kels lermą" prieš Italijos ir Vokietijos fašizmą, tai Mussolinio valdžia be pasigailėjimo apsidirbsianti kad ir su senaisiais žydais Italijos piliečiais, kurių šeimynos jau šimtmečius gyvena Italijoje.

Šitaip atsiliėpė fašistinė Italijos spauda, kada New Yorko paskutiniu laiku tapo įkurta Amerikos Žydų Sąjunga Kovai prieš Komunizmą ir Fašizmą.

Tūli mussoliniški laikraščiai ir prezidentą Rooseveltą vadina "žydu."

## DIES GODŽIAI KLAUSO TAUSKALŲ PRIEŠ "RAUDONUOSIUS"

Washington.— Fašistuojantis kongresmanas Dies pasikvietė į liudininkus tokius šaldrus, kurie pasakoją, būk "Stalinas išakęs su naikinti Amerikos Darbo Federaciją," būk Minnesotos gubernatorių Benson, Farmerių-Darbo Partijos žmogus, esąs "komunistų sėbras," ir tt.

Tokias kvailas pasakas ima už gryną pinigą Dies, pirmininkas kongresinės tyrinėjimų komisijos.

## LENKIJĄ PRIPAŽINO MANCHUKUO "VALSTYBĘ"

Varšava.— Lenkija pasirašė sutartį su Japonija, kur pripažįsta Manchukuo "valstybę" (nors Manchukuo tėra tik Japonijos kolonija).

## Lenkija Prašo Rumunijos Padėt Grobt Čechoslovakiją

### Arabai Protestuoja Amerikai, Remiančiai "Žydų Tėvyne" Palestinoje

Washington.— Palestinos Arabų Gynimo Draugija iš Bagdado atsiuntė Amerikai protestą dėl to, kad Amerikos valstybės ministeris Hull kelios dienas atgal pareiškė, jog ši šalis laiko Palestina "žydų tėvyne" ir rems bent amerikiečių žydų teise tenai apsigyventi.

Tuo pačiu laiku Amerikos vyriausybė gavo daug reikalavimų nuo savo piliečių gint žydų teises Palestinoje ir daryt spaudimo Anglijai, kad jina nepanaikintų "žydų tėvynės" Palestinoje.

### JAPONAI JAU ARTI KANTONO

Hong Kong, spal. 19.— Japonai užėmė pozicijas jau tik už 30 iki 40 mylių į pietus, šiaurūs ir rytus nuo Kanton, pietinės Chinijos didmiesčio.

### NAZIAI TYKOJO IŽSUDYTI BRAZILIJOS VALDOVUS IR DARYT PERVERSMA

Rio de Janeiro, Brazilija.—Nazijų vadovaujami, Brazilijos fašistai planavo nužudyti prezidentą Vargasą ir kitus žymesnius valdininkus ir vėl mėgint per sukilimą nuverst dabartinę Brazilijos valdžią. Tatai parodo slapti fašistų dokumentai, kuriuos dabar sučiupo policija.

Sukilimui planą išdirbęs S. Fournier, buvęs armijos leitenantas. Jis vadovavo atakai prieš prez. Vargaso palocių fašistiniame sukilime š. m. gegužės 11 d. ir dabar randasi kalėjime. Policija užtikto tą planą pas Bel. Velverde, kuris buvo vyriausias komandierius gegužinio sukilimo. Velverde už tai tapo įkalintas, bet pasprūko iš kalėjimo. Dabar jis vėl suimtas.

Brazilijos spauda mato šaliai pavojų iš Vokietijos ir Italijos pusės ir ragina geriau ginkluotis.

### WM. GREEN REMIA SEN. WAGNERIO KANDIDATŪRĄ Į SENATĄ

New York.— Amerikos Darbo Federacijos pirmininkas Wm. Green parėmė pažangų demokratą senatorių R. F. Wagnerį, kuris kandiduoja naujai tarnybai senatute. Jį remia ir CIO unijos.

### Bucharest, Rumunija.— Pas Rumunijos karalių Karolį atvažiavo užsieninis Lenkijos ministeris J. Beck. Jis įkalbinėja karaliui remt Vengrijos ir Lenkijos reikalavimą atplėšt rytinę Čechoslovakijos provinciją Rusiniją (Rutheniją) ir prijungt ją Vengrijai. Sako, tada sueitų Lenkijos siena su Vengrijos, ir tai, girdi, būtų "atsarga" prieš Sovietus. Lenkija žada ir Rumunijai pietiniai-rytinį Rusinijos kampūtį, kur tarp gyventojų yra apie 40,000 rumunų.

Jeigu Rusinija būtų atkirsta nuo Čechoslovakijos ir prijungta Vengrijai, tai Rumunija netektų susisiekti su Čechoslovakija. Tada būtų nuostolis Rumunijai.

Rumunijos valdžia išvien su Jugoslavija iki šiol buvo priešinga per daug dideliem Vengrijos pasimojimam prieš Čechoslovakiją. Bet dabar, pagal pranešimą iš Bucharesto, "yra manoma," kad Rumunų karalius laikysis "bepusiškai," vis tiek, ką Vengrija ir Lenkija darytų prieš Čechoslovakiją.

### Hitleris Nesutinkas

Berlin.— Vokietijos valdžia nesutinka atkirst Rusiniją nuo Čechoslovakijos ir tuo būdu suvest Lenkijos rubežius su Vengrijos. (Nes taip susidarytų gana stiprus Lenkijos - Vengrijos frontas, kurio Hitleris nepageidauja. Antra, tai Vokietijos naziai jau žiūri į Čechoslovakiją kaip į savo dirvą. Todėl jie pripažįsta Vengrijai tik tuos Čechoslovakijos pietinius ruožus, kur vengrų yra dauguma gyventojų, bet nenori perleisti Vengrijai kitų Čechoslovakijos plotų.)

### S M A R K Ū S HITLERIO REIKALAVIMAI FRANCIJAI

Paryžius, spal. 19.—Francija pradėjo "santaikos" derbybas su Vokietija. Hitleris reikalauja, kad Francija išpildytų sekamas sąlygas, jeigu jina nori, kad naziai pripažintų ir užtikrintų dabartinius Francijos rubežius:

Francija turi pripažinti Vokietijai didesnį oro laivyną, negu Francijos; užtikrint Vokietijai veikimo laisvę vidurinėje ir rytinėje Europoje (taigi ir Lietuvoje); panaikinti Francijos apsigynimo sutartį su Sovietais ir perversť naziams afrikines kolonijas Togo ir Camerona, kurias Vokietija valdė pirm pasaulinio karo.

### ORAS

Šiandien vėšiau ir gal lys. —N. Y. Oro Biuras.



## LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY

The Laisve, Inc.

every day, except Sunday

46 TEN EYCK STREET, BROOKLYN, NEW YORK

## SUBSCRIPTION RATES

United States, per year.....	\$5.50
Brooklyn, N. Y., per year.....	\$6.00
Foreign countries, per year.....	\$6.50
Canada and Brazil, per year.....	\$5.50
United States, six months.....	\$3.00
Brooklyn, N. Y., six months.....	\$3.25
Foreign countries, six months.....	\$4.00
Canada and Brazil, six months.....	\$3.00

Entered as second class matter March 11, 1924, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

## Naziškų Šniukštintojų Teismas

Jei kas iki šiol manė, kad Vokietijos naziai nekėša savo nosių, kur jiems nereikia,—jie didžiai klydo, ir dabar galės puikiai tuo įsitikinti.

Štai prasidėjo keturių nazių šniukštintojų, šnipų, teismas. Sėdi keturi žmonės, kurie už pinigų dirbo šnipiškus darbus. Jiems direktivas davė iš Berlyno. Ten suorganizuotas speciališkas štabas, iš kurio plaukia ir visus kraštus įsamyti nazių šnipams.

Teismas būdingas dar ir tuo, kad jame valstybės prokuroras, Mr. Lamar Hardy, viešai pareiškė, kad šitie keturi teismieji dirbo Vokietijos valstybės naudai, nazių naudai. Iki šiol tokiais atsitikimais, paprastai, valstybių vardai nebūdavo minimi. Ponas Hardy tatau, matyti, padarė tam, kad pabrėžus pavojų, dalyką labai svarbų, labai opų ir kad tuo pačiu kartu davus suprasti Berlyno ponams, jog Amerikos visuomenė puikiai žino Vokietijos nazių tikslus.

Ko gi fašistai nori per savo šnipus Amerikoje gauti? Prokuroras Hardy nurodo:

1. Jie norėjo gauti "Z kodą," kuriuo signalizuojasi kariniai USA orlaiviniai. Tasai kodas buvo laikomas paslaptimi.
2. Sužinoti, kaip stipri USA rytiniame krašte armija.
3. Kiek USA užlaiko kariuomenės Panamos Kanalo Zonoj.
4. Vardu USA kariuomenės karininkų, stovintį New Yorko mieste ir apeliuokėje.
5. Sužinoti USA karo laivų judėjimą Atlantiko vandenyne.
6. USA rytinio pakraščio apsigynimo planus.
7. Kaip stiprus anti-orlaivinis apsisaujojimas aplink New Yorką.
8. Pavogti arba nupirkti tam tikrą skaičių USA pasportų, tuščių pasportų, kad jais naziai galėtų apūpinti tuos šnipus, kurie bus siunčiami į Sovietų Sąjungą!

Labai būdingas pastarasis reikalavimas. Pasirodo, kad į Sovietų Sąjungą pasijūsti šnipus su naziškais pasportais nėra lengva, Sovietai budriai juos košia. Tuomet jie bando išnaudoti Amerikos pasportus tiems bjauriems tikslams!

Charakteringa ir tai, kad vos prasidėjus šiam teismui, Panamos Kanalo Zonoj buvo sugauta dar keturi Vokietijos nazių šnipai!

Visi šitie faktai aiškiai rodo, kaip Vokietijos naziai veikia ir prie ko jie ruošiasi. Jie ruošiasi kada nors ant Amerikos užpuolti. Jie ruošiasi baisiam karui. Jie todėl leidžia bilionus markių palaikyti šnipų, kad pastarieji suteiktų jiems visas informacijas apie kiekvieną dalyką rytinėse mūsų krašto valstijose.

Gaudyt ir baust niekšiškus šniukštintojus!

## Karolis Kautskis

Spalių mėn. 17 d. Amsterdame, Holandijoje, numirė žymus socialistų vadas, Karolis J. Kautskis. Jis buvo 84 metų amžiaus.

Kautskis gimė spalių mėn. 16 d., 1854 metais, Pragos mieste. Jo tėvas buvo čekų tautybės, o motina—vokiečių.

Iš pat jaunų dienų Kautskis buvo radikalas ir paskui socialistas. Jis ėmėsi už rašymo veikalų, liečiančių įvairias visuomenines problemas. Ir, reikia pasakyti, daug jų jis yra parašęs. Tūli jo veikalai dar ir šiandien turi didelės reikšmės.

Kautskis turėjo asmenišką pažintį su

Karoliu Marksu, Engelsu, Bebeliu, Liebknechtai ir kitais žymiais Vokietijos darbininkų judėjimo vyrais.

Per ilgą laiką, todėl, Kautskis buvo pripažintas Antrojo Internacionalo vadu, teoretiku.

Kai iškilo Lapkričio Revoliucija Rusijoje, tai Kautskis, deja, pasidarė josios aršiausiu priešu. Jis niekino proletariato diktatūrą, puolė Sovietus. Leninas, aišku, netylėjo ir net parašė knygą, atmušančią tuos Kautskio puolimus ir nurodančią, kad Kautskis iškraipo marksizmą, iškraipo ypačiai tąją jo dalį, kuri liečia proletariato diktatūrą. "Kautskis klastuoja marksizmą, pakeisdamas jį nudėvėta ir reakcine miešioniška pažvalga," rašė Leninas. (Paminėtoji knyga yra ir lietuvių kalboj: "Proletarinė Revoliucija ir Renegatas Kautskis".)

Aišku, Kautskis tik tuo nesitenkino. Faktinai, po Lapkričio Revoliucijos jis daugiausiai savo energijos paaukojo ne organizavimui darbininkų, ne ruošimui kelio į socializmą, bet niekinimui komunistų ir ypačiai Sovietų Sąjungos.

Na, ir kaip to pasėka, šiandien senelis Kautskis mirė ne Vokietijoje, ne Austrijoje, bet Amsterdame, Holandijoje. Kai Vokietijoje įsigalėjo Hitleris, tai Kautskis pasišalino iš ten, nuvykdamas į Vienną. Kai, pagaliau, naziai pasigrobė ir Vienną, tai Kautskis, palikdamas savo didelį knygyną, bėgo į Praga. Iš ten atvyko Holandijon. Sakoma, mirė Kautskis biednatvėj.

Sunku buvo mirti žmogui, kuris tiek daug dirbo socialistiniam judėjimui Vokietijoje, bet kai tas judėjimas dabar beveik sunaikintas. Be abejo, nelengva jam buvo ir tai, kad Sovietų Sąjungą, kuriai jis pranašavo galą, šiandien gyvuoja šviesdama visai pažangiajai žmonijai.

## Fašistinio Savanaudiškumo Įrodymas

Mūsų korespondentas iš Kauno rašo:

Kas iš Amerikos lietuvių yra lančėsis Kaune, tas, be abejo, yra buvęs Vytauto kartu ir karo muzejaus sodely. Ir muzejus ir aikštelė atrodo gan gražiai, tik visa bėda, kad kairėje, prie žuvusiems kareiviams paminklo yra privatus skylo tvora, už kurios auga dilginės ir varnalėšos. Lietuvos visuomenė jau seniai buvo iškeltas sumanymas tą privatų skylopą atpirkti ir prijungti prie viso muzejaus sodelio. Tada ir paminklas ir visas muzejus būtų ne dilgėmis apaugusiam patvory, o gražiai sutvarkytos aikštelės vidury. To privatus skylo savininkė Stankevičienė sutiko sklypą parduoti už gan prieinamą kainą.

Praėjusiais metais apie tai buvo rašyta laikraščiuose ir net kalbėta Kauno miesto valdyboj, tačiau tas reikalas taip ir paliktas likimo valiai. Žmonėms dėl to reišiant nepasitenkinimą, Invalidų Sąjunga, Savanorių Sąjunga, Šaulių Sąjunga ir Kauno tautininkų ir jaunlietuvių vadai įteikė prašymą vyriausybei, kad tą sklypą išpirktų ir atiduotų muzejui. Vyriausybė pasižadėjo prašymą patenkinti. Bet štai šiomis dienomis paaiškėjo, jog jaunlietuvių vadas, kuris pats po tuo prašymu pasirašė, sklypą nuo Stankevičienės nupirko ir pats pradėjo statyti namus. Prieš porą metų toje vietoje namus norėjo statyti Prekybos rūmai, bet visuomenės protestas tai darė sutrukdė. Dabar jaunlietuvių vadas advokatas Grebliauskas pasinaudojo proga, pats prašo, kad sklypas būtų atiduotas muzejui ir pats pradėjo namus statyti. Didesnio begėdiškumo, regis, nebėreikia. Jis, žinoma, tai padarė visai sąmoningai. Kai vyriausybė nutars sklypą atpirkti, jis gaus uždirbti ne tik už sklypą, bet ir už pradėtus statyti namus, nes tie namai tas pats, ką šunio būda ant tako, nes apie tai ir eina kalba, kad sklypas liktų neužstatytas, o paverstas muzejaus sodu. Bet tokiems patrijotams kaip Grebliauskas svarbiau už viską pinigą, jam viskas galima, kad tik jo kišenėn eitų. Toks jau lietuviškų tautininkų patrijotizmas: — spekuliacija, savanaudiškumas jiems aukščiau už viską. Jie ir išeinamąją vietą ties žuvusiems paminklu įrengs, jeigu žinos, kad nuo to "patrijotiško" darbo liks keletas tūkstančių kišenėje.

## "Laisvės" Vajus Šiandien

Waterbury, Conn. jau pirmoje vietoje. Hartfordiečiai iš karto smarkiai prakalbėjo ale darbais, kažki kodėl nesmarkiausiai pasirodo. Tačiau yra vilties, kad Hartfordo Komitetas gali būt kietas konkurentas Waterburui. Šiuom kartu Waterburis dvigubai daugiau punktų turi už kitus miestus. Žinant kas yra Waterburio vajininkai galima pilnai pasitikėti, kad jie kietai laikysis iki pabaigos vajaus.

Artinantis galui savaitės prašome visų dienraščio "Laisvės" patrijų šeštadienį ir sekmadienį pašvesti gavimui kuo daugiausia naujų skaitytojų. Prašome visų "Laisvės" skaitytojų gauti nors po vieną naują skaitytoją savo dienraščiu.

Kontestantų surašas šiandien stovi sekamai:

Waterbury Vajininkai	1278 K. Zukauskienė, Newark	96
ALDLD 9 Apstr.	585 A. Balčiūnas, Brooklyn	92
ALDLD 6 Apstr.	525 V. Cerniauskas, Rochester	84
A. Stripelka, Elizabeth	404 V. Jonauskas, Bloomfield	65
Hartfordo Komitetas	255 K. Mučianienė, San Francisco	44
A. Bulvid, So. Boston	200 V. Padgalskas, Mexico, Me.	44
P. Buknys, Brooklyn	130 B. A. Žalimas, Worcester	22
S. Zostautas, Kapuskasing	122 J. Ruseckas, Brooklyn	22
P. Mikolajunas, Binghamton	120 J. Sleivis, Chelsea	22
J. Barba, S. Boston	108 J. Adams, Grand Rapids	20
C. P. Lewis, Los Angeles	100 E. Dovidoniene, Worcester	20
S. Mason, New Haven	100 S. Ponkauskas, Lawrence	20
Mrs. Stepon, Lewiston	100 S. Puidokas, Rumford	20

Daugelis didelių kolonijų dar visai nepasirodė vajuje. Tai didelis apsilaidimas, draugučiai. Gėda tų kolonijų veikėjams būti taip apsilaidusiems, kad per visą mėnesį neprisirengė pastatyti savo kolonijos ant vajininkų mapo. Tai labai prastas supratimas apšvietos svarbumo, svarbumo darbininkiškos spaudos tokių veikėjų, kurie dar iki šiol nepadėjo savo miesto ant vajininkų mapo.

## Laimių Jieškotojai

Jeigu tu gyveni Amerikoje ir nebendai laimiu jieškoti, tai tu ne amerikonas. Amerikoje kiekvienas "gali laimėti", tik reikia jieškoti. Juk ir šventraštyje pasakyta: "Jieškokit, o atrasite."

Būdų gi laimiu jieškoti-mui galybės. Arklių lenktynėse, šunelių lenktynėse, numerijų pasirinkimas, "pinball games," "slot machines," "sweepstakes," kauliukai, rato sukimas, kazyros ir daugybė kitų būdų.

Ir čia žiopleliai pralėdžia paskutinius savo centus tikėdamiesi laimėti, o sukčiai susigrobia jų centus.

Kiek pinigų išleidžia tokie laimiu jieškotojai?

Tikrų davinų nėra, nes ne visi laimiu jieškotojai būdai yra legalūs, kaip kurie valdžios draudžiami ir čia jieškojimas atliekamas slapta. Northwestern National Life Insurance Co. paviršutiniai apskaičiuoja, kad tokie laimiu jieškotojai per metus laiko išleidžia ne mažiau septynių bilionų dolerių! Įsivaizduokite sau — septyni bilionai dolerių!

Ir didžiama tų pinigų nu-eina į sukčių rankas, kuri maža dalelę jų grąžina atgal žiopleliams, kad paskutinis dar daugiau pinigų iš-eikvoti.

Daugiausia žiopleliai išlei-

džia pinigų arklių lenktynėse. Ši žulikyštė, didži-moje valstijų, vieša, todėl daugiausia ir nuneša arkliai ant uodegų. Laikė arkliai lenktynių 1937 m., kur 22 valstijose taip vadina-mos laizybos viešos, išleista keturi šimtai milijonų dolerių. Na, o kiek išleista nelegaliai? Apskaičiuojama, kad nelegaliai laizy-boms išleista vienas bilio-nas, do šimtai penkiosdešimts milijonų dolerių arba po tris ir pusę milijono dolerių kiekvieną dieną.

Arklių lenktynės, tai puikiausia žioplelių kišenių valymo mašina. Kas nori šiuo būdu praturtėti, tas visados pasilieka plikas, kaip tilvikas. Jei bent kuris įeina į sukčių tarpą, tas gali tikėtis laimėti.

Šiomis dienomis vienų dirbtuvėjų italas darbininkas iš bedarbių apdraudos fondo gavo septynius dešimtis ir tuojaus visus išleido arklių lenktynėms. Jei-gu būtų dasiprotėjęs, kuomet arkliai, užbaigę bėgį, sustojo ir uodegas pakėlė, pakisti kepurę, tai nors tą būtų laimėjęs, bet dabar ir su tuščia kepure sugrįžo.

Sunų lenktynės nėra taip garsios, bet ir šuneliai per metus laiko ant savo užriestų uodegaitių nuneša apie 20 milijonų dolerių, o paskui atsitiesia su lengvatikiškais pakeldami po kojytę.

Sunų lenktynėse vartojamos visokios žulikyštės. Pavyzdžiui, kelis sykius paleidžia šunelius. Vienas jų visus aplenkia. Jis turi savo ženklą, vardą ir tt. Tuomet žiopsotojai sudeda didelę pinigų sumą manydami, kad jau tikrai laimės. Bet čia gudrus operuotojai tuojaus pakeičia greitąjį šunelį kitu tokio pat plauko ir tais pačiais ženklais. Na ir kada juos paleidžia, tai "greitasis" šunelis pasilieka užpakalyje. Mat, ant jo uodegos daug pinigų sudėta ir todėl nepajėgia greitai bėgti.

Pasirinkimui numerijų, kuris labai išsiplatinęs New Yorke tarpe juodveidžių, kasdien išleidžiama apie milijonas dolerių. New Yorke šios gemblerystės aniuolu sargu buvo James J. Hines, kuris dabar tar-domas.

Ant "pinball games" per metus išleidžiama apie pusę biliono dolerių.

"Slot machines" per metus sumauoja apie 200 milijonų dolerių, bet jos sugrąžina apie 20 nuošimčių atgal. Vadinasi, jeigu mašinos sumesi dešimtį dolerių, tai "laimėsi" du dolerių. Ar tai ne laimė?

Dėl visokių "sweepstakes" amerikiečiai kas metai išleidžia apie 30 milijonų dolerių. Čia suktybių nėra iš tų pusės, kurie ren-gia tuos "sweepstakes," nes dalis surinktų pinigų skiriamama labdarīgiems tikslams, pavyzdžiui, Airijoje skiriama liginės užlaikymui, o dalis skiriama laimėjimams. Bet laimėjimo ženklų išparduodama apie 10 milijonų, o laimėjimų būna tik keli šimtai, todėl mažai vilties yra laimėti. Bet ir čia žulikai suranda būdus pasinaudojimui. Jie atspausdina milijonus netikrų ženklų (tikietų) ir juos platina, kaip tikrus, pasilikdami pinigus savo kišeniuose.

Kiek per metus išleidžiama kauliukų mėtymu, rato sukimu, kazyromis ir tam panašiai — sunku apskaičiuoti.

Amerikoje nei vienas žaismas, nei vienas sportas — kumštynės, jeigu jas galima pavadinti sportu, risty-nės ir tt. neapsieina be gemblerystės. Viskas — paremta gembleryste.

Negana to. Atsiranda gudruolių, kurie sugalvoja ką nors naujo, kad žioplelių kišenių patuštintus. Nesenai buvo prasidėjęs taip vadinamas laišku ratas. Čia vieni dėjo po 10 centų, kiti po 25c, tretį po 50c. Buvo tokių, kurie dėjo po 1 dolerį ir 5 dolerius. Dirbtuvėje, kur aš dirbu, likome liuosai nuo to rato, rodosi, keturi žmonės, visi kiti dėjo po \$1.00. Didžiavosi, kad jų ratas auga ir ritasi, kad jau nemaža suma pinigų sudėta. Bet, deja, stauga tas ratas nežinia kur nusirito, kas nors tuos pinigus priglaudė. Visi nosis nuleido, o mes, liuosieji nuo rato, gardžiai iš jų pasi-juokėme.

Ir kas keisčiausia, kad dirbtuvėje negali darbininkų įtikinti, kad čia žulikyštė. Jie tvirtina, kad jeigu tu nelaimi, tai negiliukingas. Tokius tik graborius išmokins. V. Paukštys.



## Gal Naktį Nesisuka?

Mokytojas: — Taigi, kaip jau esu aiškines, mėnulis sukasi aplink žemę, o žemė aplink saulę.

Mokinys:—Pone mokyto-jau, o aplink ką sukasi žemė naktį, kada saulės nėra?

## Gerai Atsakė

Karčią važiuoja per kaimo lauką apskrities viršininkas pora gerų arklių ir sutinka kaimietį važiuojant su mēkute kumelaite. O kelias labai blogas.

Viršininkas: — Kodėl jūs netaisot kelių, tiesiog, išva-žiuoti negalima.

Kaimietis: — Ponui su toki-ais arkliais išvažiuoti tai ne bėda, o man, su ta kumelaite, tai tikras vargas.

## Abu Gali Nesilaikyt Prižado.

—Tu vėl, Jonuk, lindai ir puoda, kur su uogomis! Ir ar tau negėda? Argi aš tau neuždraudžiau tai daryti?

—Taip, teisingai, mamyte.

—Ir ar tu man tada neprizadėjai, kad tai buvo paskutinis kartas?

—Taip, teisingai, mamyte.

—Ir ar aš tau nesakiau, jei tu neišlaikysi žodžio, tai tave gerai iplaksiu?

—Taip, teisingai, mamyte, bet jei aš neišlaikiau žodžio, tai ir tu savojo gali nesilaikyti.

## Pildo Sutartį

—Klausyk, drauguži, ar nežinai, kur galėčiau pirkti kokį puskapį žiurkių?

—Na, ir kuriems galams tau tu žiurkių prirėikė?

—Mat, aš apleidžiu savo senąjį butą, o pagal sutartį turiu jį palikti tokį, kokį rā-dau.

## Nenor Sunų Nuskriaust

—Nagi, tu, Antanai, tai visai nesijodamauji grybais, tik bėgi ir bėgi, o ne rauji.

—Tai ką rausi, kad visi šungrybiai.

—Rauk gi tuos, o šunims kiti išdygs.

(Surankiota)

## Klausimai ir Atsakymai

## Trumpi Kursai Ūkininkams

Klausimas: Kur randasi New York State Agricultural College? Ar ta kolegija siūlo trumpus kursus žmonėms, kurie nori užsiimti ūkininkyste?

Atsakymas: New Yorko Agrikultūros Kolegija turi daug trumpų kursų—kaip tai, apie ūkės valdymą, pataisos darbus, pinininkystę, sodininkystę, vištų, gyvulių auginimą ir daug kitų. Kursai prasideda lapkričio 2 ir baigiasi vasario 10 d. Galima gauti, ant pareikalavimo, knygutę apie kursus, kuriuos duoda. Pasiųskite prašymą į New York State College of Agriculture, Ithaca, New Yorke.

Beveik visos kitos valstijškos agrikultūros kolegijos duoda panašius kursus.

F. L. I. S.



Anglai pikietuotojai smerkia Chamberlainą Londone dėl to, kad jis pardavė Čechoslovakiją Hitleriui.



## Tarptautinė Apžvalga

### Nelaiminga Liaudis

Čechoslovakijos reikalus išdavė ne vien Anglijos ir Francijos imperialistai, bet ir jos pačios valdžia. Hodze valdžia įleido tūkstančius apsiginklavusių Hitlerio agentų grįžti į Čechoslovakiją ir terorizuoti demokratinius nusistatčiusius piliečius. Generolo Syrovky valdžia tik iš pradžių kiek pasipriešino, o paskui ir ji atsiklaupė prieš Anglijos, Vokietijos, Italijos ir Francijos valdonus. Juk į Munchą nebuvo įleista Čechoslovakijos delegacija. Jeigu Čechoslovakijos valdžia būtų didvyriška, tai ji galėjo atvesti Hitlerio, Mussolio, Chamberlaino ir Daladiero niekšiška sutartį ir stoti kovon. Kaip dabar paaiški, kad jeigu Čechoslovakijos valdžia būtų pasipriešinus, tai vargiai Vokietija būtų išdrįsus tuojaus daryti užpuolimą. Bet Čechoslovakijos valdžia ramino žmones, o Komunistų Partijos organą net uždarė, kad jis negalėtų šaukti mases į kovą už savo laisvę, už savo krašto apgynimą!

Čechoslovakijos pardavystę dabai buvęs jos prezidentas **Eduard Benes**, kuris bailiškai rezignavo iš savo vietos, atliko tą, ko reikalavo Hitleris. Dabar Čechoslovakiją mėsinėja. Vokietijos fašistai užėmė jau didelį jos plotą, su išbudavotomis tvirtumomis, strateginiais keliais, kalnais, miestais, svarbiais industrijos centrais. Lenkijos fašistai užėmė Tescheno sritį. Vengrijos fašistai ruošiasi pagriebti didelį kraštą. Jie visi planuoja atplėsti nuo Čechijos dar Užkarpatų Ukrainą. Slovakus nori taip pat jau atidalyti. Taip mėsinėdami sudrasko šalį, kurį buvo pusėtinai stipri ir galėjo gintis.

### Nazių Ateities Planai

Vokietijos naziai daro planus, ką sekantį pulti. Šiemet jiems labai gerai pasisekė. Be karo, be mūšiu jie užkariavo 42,470 ketvirtainių mylių (Austriją ir dalį Čechoslovakijos) su 10,000,000 gyventojų. Kas dar svarbiau, kad tai turtingi kraštai. Ir užkariavo tik todėl, kad jiems kiti padėjo. Goeringas dabar lengviau atsiduso. Jis prisipažino,



Kardinolas Innitzeris, ant kurio palociaus Vienoje neseniai buvo padarytas hitleristų gaujos užpuolimas, kuri, beje, šaukė: "pakart kardinolą!"

kad labai bijojo karo, nes žinojo, kad kare Vokietija būtų ištaškyta. Dabar nazijų Vokietija sutvirtės, nes ji laimėjo galingą tekstilės industriją nuo Čechoslovakijos, daug anglies, geležies ir kitų iškasamų turty, užėmė kalnus, apaugusius geriausiais medžiais ir derlingus laukus. Dabar Hitleris sieks pavergti Balkanų šalis—Jugoslaviją, Rumuniją, Bulgariją, Graikiją ir Turkiją. Jis ten nesitiki sutikti pasipriešinimą. Jis planuoja puolimą ant Sovietų Ukrainos. Jis nori atsukti prieš Franciją ir atsiimti nuo jos turtingas Alzaciją ir Lotaringiją provincijas. Jis dantimis griežia prieš Lietuvą, Daniją ir Belgiją. Jis ruošiasi suvesti sąskaitas ir su Lenkijos fašistais už koridorių. Dancige naziai pareiškė, kad jie nuo dabar skaitysis tik su Hitlerio įsakymais. Francija ir Anglija, išduodamos Čechoslovakiją, nenupirko Europai taikos. Greitai ir labai greitai prasidės dar didesni karo griausmai, kaip praeitą vasarą.

### Francija Blaškosi

Anglijos politika aiški—visas laikas reakinė ir priešsovietinė. Jeigu Čechoslovakijos krizio metu Anglija buvo paskelbus, kad Sovietų Sąjunga bus jos talkininkė, tai tik todėl, kad manė, kad Hitleris vis vien išprovokuos karą ir Anglija bus labai reikalinga Sovietų pagalbai.

Bet Francijos politika yra kvailiausia. Ji visada blaškosi ir už tai moka. Po pereinoto karo Francija visomis keturiomis rėmė prieš Sovietus kontr-revoliuciją. Jai tas daug atsiėjo. Vėliau rėmė Lenkiją, kuriai sukūdo daug pinigų ir ginklų, o dabar Lenkijos ponai išvien bičiuliuojasi su Hitleriu. Ispanijos reikale Francija tupėjo ant tvoros, o dabar ruošiasi dar daugiau susiartinti su fašistais. Ethiopijos pavergimo laiku ji pataikavo Mussoliniui, dabar už tai nuo to pasitūlio gauna didelę špygą. Čechoslovakijos reikale vilkosi ant virvutės paskui Chamberlainą, nustojo bent keno pasitikėjimą, sulaužė sutartis su Čechoslovakija ir Sovietų Sąjunga. Dabar nuo jos nusisuko Jugoslavija ir

Rumunija, Graikija ir Turkija, nes jai niekas nenori tikėti. Su Sovietų Sąjunga gal oficialiai ir nepanaikys bendro apsigynimo susitarimo, bet Maskvoj labai teisingai pareiškė, kad ta sutartis neverta nei tos popieros, ant kurios pasirašyta. Francija ginkluojasi, bet tuo pat kartu aplinkui ją auga fašistų jėgos. Neuzilgo ir ją fašistai apsupo, kaip jie apsupo Čechoslovakiją.

### Niekina Sovietus

Sovietų Sąjungos aiški politika, bet ji nepatinka niekšams. Dabar galime laukti naujos melų audros prieš Sovietus. Anglijos ir Francijos imperialistai savo išdavystę bando suversti ant Sovietų Sąjungos. Girdi, Sovietai silpni, iš jų nebuvo galima laukti daug pagelbos, tai ir pasidavėm Hitleriui. Tam tikslui paduodavo net Lindbergho lėkė, melus, būk Sovietai buvo įgalioję Franciją kalbėti jų vardu Munchėje. Sovietai tuos melus užginčino. Dabar, kaip tarakonai, lenda iš visokių plyšių liežuvninkai ir šaukia, kad "Raudonoji Armija silpna... Raudonasis laivynas menkas... Sovietų orlaiviai prasti." Tegul šaukia. Visas svietas žino, kas nugalėjo šiaurinių Polio kliūtis ir pasiekė Ameriką. Visas svietas žino, kokius stebuklus darė ir daro Sovietų lėktuvai Ispanijoje ir Chinijoje. Visiems yra aišku, kaip Raudonoji Armija sugurino japonus prie Zaoziornaja kalno ir išmetė iš Sibiro.

### Šnipai Daugiau Veikia

Karo išvakarėse visada šnipai daugiau veikia. Jungtinės Valstijose pilnai paaiškėjo, kad Vokietijos ir Italijos fašistų konsulai virto tu šalių šnipų lizdais. Sako, kad Mussolinio agentai Jungtinėse Valstijose turi 16,000 gerai išlavintų juodmarškinių, kurie bile dieną gali pradėti veikti. Jie turi sudarę šnipų tinklą, kuris gauda žinias apie šios šalies apsigynimą. Hitlerio gaujos dar skaitlingesnės. Hitlerio naziai viešai veikia ir lavinasi karinio žinijimo. Hitlerio eilė šnipų areštuota, bet tai tik dalelė.

### Kovos Chinijoje

Nusileidimas fašistams Europoj daugiau padarino Japonijos imperialistų Chinijoje. Dabar Japonija visai nepaiso nei Anglijos, nei Francijos ir ruošiasi pulti chinus Pietų Chinijoje.

Kovos fronte, spalį 9 d., chiniečiai išmušė 20,000 japonų ties Teian, 130 mylių nuo Hankowo. Tie nepasisekimai verčia Japonijos generolus jį ieškoti naujų spragų fronte. Chinijos liaudis vis daugiau įsitraukia į partizanų kovą. Pranešama, kad labai daug moterų kovoja petis petin su vyrų už savo tėvynę. Pranešama, kad Sovietų Sąjungos pasienyje—Sinkiang provincijoje, chinai sudarė galingą armiją, kuri turi pėstininkų, raitelių, kanuolininkų pulkus. Sako, kad ji gerai apginkluota, turi šarvuotus automobilius, tankus, lėktuvus ir geras kanuoles. Manoma, kad greitai ta armija stos

kovon prieš japonus.

### Padėtis Ispanijoje

Ispanijos liaudis didvyringa. Ji veik neturėdama ginklų drąsiai stojo kovon prieš baisias fašistų jėgas ir treti metai sėkmingai ginasi. Madridą pavertė į neįveikiamą tvirtumą, kuomet Čechoslovakijoje per 20 metų išbudavotas tvirtumas atidavė fašistams be šūvio. Ispanijos liaudis išauklėjo iki 1,000,000 gerai išlavintą ir pusėtinai apginkluotą armiją. Ji dabar paleido užsienio savanorius namo, nes ir be jų gali sėkmingai gintis. Ebro fronte liaudiečiai atmušė visas fašistų atakas ir pasistumėję prie Gandesos. Sako, kad fašistai turi prieš liaudiečius 600,000 armiją iš ispanų ir apie 150,000 vokiečių ir italų. Mussolinis atšaukė 10,000 juodmarškinių. Klausimas ar jo laivai, atvažiuodami tuos parvežti, kitą 10,000 naujų fašistų neatvežė Ispanijon? Bet jeigu dalį juodmarškinių ir atšaukė, tai tuo pat kartu Mussolinis ir Hitleris privežė daug fašistams ginklų. Jie jaučiasi geriau ginkluoti ir tuo galingesni. Liaudiečiams vis dar daug ginklų stokuoja. Bet vis vien, dabar liaudiečių padėtis yra kur kas geresnė, kaip ji buvo pereiną pavasarį.

D. M. Š.

## Nashua, N. H.

Lietuvių. Kooperatyviškos Kapinės rengia dešimties metų minėjimo vakariene ir šokių. Įvyks spalį 22 d. Pradės 6 val. vakare, Laurier svetainėje, 35 Atterson St. Šokiams grieš Jono Tamulionio radio grupė. Įžanga 75c.

Gerbiama visuomenė, ši vakariene bus viena iš geriausių. Bus skanių valgių ir gėrimų. Visus kviečiam dalyvauti ir linksmai laiką praleisti, ir pamiršti laisvas kapines.

Kviečia Rengėjai.

## Cleveland, Ohio

### Corletiečiai Sukruto

Mes susirūpinome dienraščių "Laisvės" ir "Vilnės" vėjais. Atsibuvusiam Clevelando Draugijų Veikiančio Komiteto susirinkime išrinkta nuo Literatūros Draugijos 57 kuopos vadininkais draugė Sklerienė ir drg. A. Jasiūnas. Taipgi kuopos susirinkime dar pridėta kiti du vadininkai, būtent, drg. P. Kurulis ir drg. P. Boika. Taip pat ir kiti kuopos nariai neatsisakė prigriebti vajuos laike.

Tai mes ir tikimės, kad Corletas neatsilikis nuo kitų kolonijų laike vajuos.

D. P. Boika.

### Užmirštas Piknikas

Lietuvių Literatūros Draugijos 15-to apskričio piknikas įvyko rugpjūčio 21 d., draugo P. Stanionio ūkėje, Montville, Ohio. Pikniką lietūs sulijo.

Pikniko rengimo komisija gavo ir aukų nuo savo gerų draugų ir draugių. Draugė Nemurienė aukavo laimėjimui keiką. Draugai Rubai aukavo vieną beskę agurkų ir dvi beskes tomėčių. Drg. P. Stanionis aukavo keturis korius bičių medaus. Tos visos dovanos buvo išleistos ant "akšni" ir pakėlė pikniko įplaukus. Todėl tariam ačiū visiems aukautojams. Apskriečiui liko šiek tiek pelno.

Rengimo Komisija.

Šiuomi pranešame gerbiamiems mūsų skaitytojams, kad greitai laiku per "Laisvę" pradėsime spausdinti garsiąją žymaus Amerikos rašytojo UPTON SINCLAIRIO apysaką

## "RAISTAS"

Tai apysaka, imta iš Amerikos lietuvių gyvenimo. Tai apysaka, kuri padarė Upton Sinclairį garsiu ne tik Amerikoje, o ir visam pasaulyje.

Tai apysaka, kurią su pamėgimu skaitys kiekvienas mūsų skaitytojas, netgi jei jis ją būtų ir anksčiau kada nors skaitęs.

"RAISTĄ" pradėsime spausdinti neužlgo.

Todėl mūsų vadininkai, nuėję pas žmones su paraginimu užsisakyti "Laisvę", pabrėžkite jiems, kad jie tai padarytų greit ir kad spėtų pradėti skaityti apysaką.

O kurių skaitytojų prenumeratą už "Laisvę" užsibaigę, tuojau atsinaujinkite, kad nereiktų dienraštis jums sulaikyti ir tuo būdu, kad galėtumėte sekti visą apysaką, nuo pradžių iki pabaigos.

## "Ukanos" Išsiuntinėta

Pranešame visoms Literatūros Draugijos kuopoms ir pavieniams nariams, kad knyga "Ukanos" jau atspausdinta, apdaryta ir išsiuntinėta visoms Literatūros Draugijos kuopoms ir pavieniams nariams. Pavieniai nariai gauna ją į namus, o kuopų nariai gauna per susirinkimus nuo sekretorių.

Todėl, kurių tik kuopų dabar įvyks susirinkimai, lai jie nueina ir atsima knygą. Atsiimdami knygą, pasimokėkite savo duokles, kurie dar esate nemokėję. Jeigu kurios kuopos negautų knygos, arba jos neužtektinai, tai prašome apie tai pranešti į centrą.

"Ukanų" turime ir apdarytų kietais viršais. Jeigu atsirastų narių, kurie norėtų gauti knygą apdarytą, tai jie už viršelius privalo pasimokėti po 25 centus apart savo duoklių.

Knyga "Ukanos" yra didelė, gražiai padaryta ir gera. Jos atspausdinimas, apdarymas ir išsiuntinėjimas reikalavo daug pinigų. Tuo kartu dar apie 2,000 narių yra nemokėję už 1938 metus. Mes prašome visus narius ir nares pasimokėti savo duokles, o valdybas pristyti pinigų į centrą, kaip galima greit. Turime kelis šimtus dolerių skolos, kurią reikia greitai apmokėti. Jeigu iš visų kuopų greitai laiku gautume nors po kokius \$5, tai greitai padengtume visas sąskaitas (bilas).

Kartu prašome "Ukanas" platinti. Kietais viršais jos kaina \$1.50, o minkštais \$1.25. Nepraileiskite progos ir naujų narių gauti į ALDLD. Juk kiekvienam pažangiam lietuviui pravartu už \$1.50 metinių duoklių gauti taip įdomią knygą ir tuo pat kartu per visus metus žurnalą "Šviesa".

D. M. ŠOLOMSKAS,

ALDLD CK Sekretorius,

46 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y.

### SO. BARRE, MASS.

Kai rašiau pirmiau, kad pas mus buvo elektra sugadinta, tai ją dabar pataisė, bet gatvės vis tiek pasiliko tamsios. Yra patrulij iš valstijos, taipgi vietiniai daboja gatvėse tvarką. Dirbtuvėn elektrą greitai atvedė, tai tada dirbome visas septyni dienas ir trimis pakaitomis, nes daug vilnos buvo sušlapinta. Reikėjo ją iš naujo perdirbti, bet už viršlaikus nemokėjo ekstrą kiek valandų dirbt, tiek pamokėta.

Dabar pilnai dirbame, bet susisiektas tai nekoks. Kas turi savo automobilį, tas gali visur nuvažiuoti. Mat, pas mus nei busas neina, o pirmiau eidavo. Dėl mažai žmonių važiuojančių sustojo ešes. Mat, pelno nėra, tai kompanija nepaiso žmonių.

Mums dabar išrodo, kaip po didelio karo. Visur medžiai išvartyti ir nulaužyti. Kai nueini kur ant kalno, tai toli ūkininkai matosi ir visi susirūpinę, kad ši žiema bus sunki, nes kornus vėjas išlaužė ir su žeme sumaišė.

Zvalgas.

Praga. — Hitlerininkai Karlsbade, atimtam nuo Čechoslovakijos mieste, užgrobė žydų viešbučius ir namus ir pavedė juos nazijų oficeriam.

## Los Angeles, Calif.

### APIE SPAUDOS PIKNIKĄ IR VAJŪ

Lietuvių Literatūros Draugijos 145 kuopa buvo surengus išvažiavimą su pietais, kurio visas pelnas (apie \$40) eis darbininkiškaip spaudai "Laisvei," "Vilniai," "Voice." Kadangi dėlei spaudos paramos buvo renkamos aukos, tai čia paduodu, kiek kas aukavo.

LDS 35 kp. \$3; po \$1: M. O. Pukiai, J. G. Savis, J. M. Pupiai, Bušai, Repečkai, J. N. Shimkus, U. Deivienė, M. Tully, A. Levanienė ir J. Kvietkauskas; po 50c: P. K. Levišauskas, J. Babičiai ir J. Shmulskis. N. Petruilienė 25c ir P. R. 20c. Daiktais aukavo: Adolfiną ir Stasų Petravičią pyragų vertės \$2.50. Julė Rufenė keksą ir J. Druskis kamerą, ir abu daiktai liko išleista ant išlaimėjimo ir atnešė \$5.80. Kiti draugai ir draugės darbais prisidėjo prie sėkmingesnio parengimo. Tai gi pasirodo, kad Los Angeles lietuviai remia darbininkiška spaudą. Ačiū visiems už aukas.

Nesmagu priminti, kad šis laikraščiu vajuos užėjo mus neprišerengusius, nes šį mėnesį mes užimti su kitais dalykais. Vienok turime kad ir vėliau pasidaruoti dėlei praplėtimo mūsų spaudos. Kas dirba, tai ir vaisyti turi. Štai draugė Repečkienė ant išduotos Literatūros Draugijos blankos surinko \$11.25 dėl pagelbėjimo išsiuntimo laivo iš Amerikos Ispanijos valdžiai. O draugė Levanienė per "parę" pas Viskerkius surinko \$5 dėl Ispanijos našlaičių užlaikymo. Tad jeigu galima surinkti aukų ir kitus darbus padaryti, tai kodėl nebūtų galima gauti laikraščiu skaitytojų? Tik reikia, kiekvienam "Laisvės" ir "Vilnės" skaitytojui pasidaruoti per šį vaju, o pasėkmės bus geros. Tad stokime visi į šį vaju!

Pranešu, kad sekamas svarbus Lietuvių Literatūros Draugijos 145 kuopos susirinkimas bus pirmą nedėdienį lapkričio (6 d.). Arroyo Seco Parke, 11-tą val. ryte. O jeigu lytu, tai susirinkimas bus pas Levišauskus. Tai visi nariai būkite sekamas susirinkimo.

M. Pukis.

## FRANK DOMIKAITIS RESTAURACIJA

417 Lorimer St. Brooklyn "Laisvės" Name

### GERIAUSIOS RŪSIES VALGIAI

Gaminami Europiško ir Amerikoniško stiliaus. Pukis, lietuviško namų darbo, kilbasai ir kepta paršienas; gaspadoriška nuvirtai kopūstai ir barščiai.

Atdara Nuo Anksti Ryto iki Vėlai Vakaro

Vasaros laiku visada yra gražus pasirinkimas pienušų valgių ir daržovių, virtų ir žalių.

## NAUJIENA DEL VISU

PARANKIOJE VIETOJE, ir PUKIAI ĮRENGTAS

## RESTAURANTAS

Cia gausite kopūstų, blynų, dešrų, ir kitų skanumynų. Visas maistas geriausias rūšies.

KAINOS ZEMOS

RYTAIS SKANIAUSIA KAVA VISOJE APIELINKĖJE

## JOSEPH AZYS

520 Metropolitan Ave., Brooklyn, N. Y. corner Union Avenue



V. Sūnus

# ATLAIDAI

(Atsiminimai iš Dzūkijos)

I.

Dzūkijos krašte mes — vilniečiai at-  
laidus vadiname "festas". Ar tai nuo len-  
kų žodžio "fest", ar gal kas tą vardą da-  
vė nuo anglų žodžių, "festive" ar "fes-  
tival", tai dzūkams tas nesvarbu.

—Bus festas... Einame į festą... Di-  
delis festas... Lietus sulijo festą,—  
skambėjo Trakų apylinkės gyventojų  
tarpe. Atlaidai mažai buvo žinomi.

Atlaidai Onušiškyj, Pivašiūnuose, Jezu-  
ne, Samilškėse, Kruonyj, Kalviuose ir  
net Kalvarijoj už Vilniaus miesto.

Atlaidų buvo nemažai. Užguosčio  
miestelyj garsiausias "festas" "Svento  
Petro ir Povilo"—birželio 29 dieną. Jau  
tada į miestelį eidavo ne vien nuolatiniai  
parapijonys, bet ir budnikai, kurie visoj  
apylinkėj buvo paskilbę, kad į bažnyčią  
tik tris kartus į savo gyvenimą eina:—  
kai krikština, kai ženijasi ir kai miršta.

Tikrumo, tik kartą, nes pirmą ir pasku-  
tinį, tai kiti juos nuneša. Ypatinai tai  
buvo žmonės. Sako, kad kada kunigas  
Gruzdzius pasiūsdavo Guselį pranešti  
jiems, kad laukyt kunigo atvažiuojant  
kalėdoti, tai kunigas atvažiavęs, rasdavo  
tik vaikus. Visi vyrai išeidavo į mišką  
"malkų kirsti." Ir taip buvo nuo bau-  
džiavos laikų. Sako, kad Gruzdzius  
pirmtakūnas kun. Biontas, kuris buvo  
geras juokdarys, kartą, norėdamas su-  
rasti budnikus jiems nieko nepranešė.

Atvažiavo ir rado vienoj grįčioj pilna  
piriukytą dūmų ir veik visus budnikus.

—Bėgkite!... Bėgkite, o kodėl nebė-  
gate? — juokėsi kunigas, stovėdamas  
tarpduryj.

—O kur bėgsi, kad duris užstojai,—at-  
siliepė vienas iš jų ilga leista nosim.

—Per langą!... Per langą!—Ir matyt  
kunigui patiko atsiliepiamas, tai priėjęs  
prie ilganosio pridėjo:—Ale nosis, nosis!  
—Užmiršęs tą, kad paties kunigo nosis  
buvo viena iš didžiausių visoj parapi-  
joj.

—O tavo kokia?!—atsikirtो vienas iš  
budnikų.

—Iš šio priminimo skaitytojas supras,  
koki "dievoti" buvo budnikai. Bet nereik-  
kia manyti, kad jau visi parapijonys bu-  
vo panašūs. Vienok į atlaidus eidavo ir  
budnikai, ypatingai vaikai, ir kaip kada  
net "vainą" išlaikydavo už merginą su  
kitų sodžių vaikinais. Jie eidavo į  
miestelį, kur daugiau laiką praleisdavo  
rinkoj arba aludėj.

II.

Birželio saulė kepino karštai. Iš visų  
pusių į Užguosčio miestelį pulkais traukė  
žmonės. Ejo jauni, ejo seni. Moterų  
ir merginų daugiau kaip vyrų, nes pas-  
tarieji priristi prie žemės ūkio.

Rinkoj dviem eilėmis stovėjo šetros—  
škaplierninkų, kaip juos dzūkai vadino  
už tai, kad veik pas visus greta baron-  
kų, elementorių, kalendorių, armonikėlių  
ir kitų smulkių dalykėlių ant surūdijusios  
viniės arba ilgos lazdos kabėjo visa  
virtinė škaplierių ir rožančių.

Žmonės užė, kaip bitės avilyj. Vieni  
vartė dainų knygeles, elementorius, ka-  
lendorius, kiti pirkė kitus smulkius da-  
lykėlius, tretį lošė su "burlokais" saldaini-  
mėmis ir tt. Miestelio vaikai kampinio  
tydo bizniseriaus piazoj stovėjo ir akimis  
praleisdavo kiekvieną merginų pulką, ku-  
rios rinkosi pasipuošę ilgais, plačiais,  
raudonais, mėlynais, geltonais ir kito-  
dais kasnykais.

—Teberukės!... Teberukės, ateina!—  
šaukė Antanas pamatęs Ringailių meri-  
nas.

—Žydiškienkos ateina!  
—Vaitkūnų merginos!

Dzūkų jaunimas ir senėnas rinkosi į  
miestelį. Didysis varpas, įkeltas į vieną  
ir dviejų aukštų mūrinės bažnyčios bokš-  
tų, jau garsiai gaudė, siūsdamas savo ai-  
nus iki Stakliškių ir toliau. Bažnyčioj  
gaudė vargonai, girdėjosi aukštesni cho-  
rų garsai, bet didžiama dzūkų vaikštinė-  
nė, kaip ir "kermosiaus" laiku.

—Giai buvo nors vieni atlaidai, kad  
nėgi nepasinaudotų vieno ar kito  
savo vaikinai ir kitiems neįspertų  
—Aš nežinau, ar tik Dzūkijoj, ar ir

visoj Lietuvoj, vienas ketvirtadalis šim-  
to metų atgal, bet muštynių būdavo tiek  
ir tiek. Visoj Užguosčio apylinkėj buvo  
paskilbęs Tadas.

—Duos Tadas į ausį!... Pasakysiu  
Tadui!—galėjai girdėti pagrūmojimus.  
Tadas buvo, kaip kokia audra, kaip ryk-  
štė. Ir šių žodžių rašytojas, nors daug  
buvo girdėjęs apie Tada, kuris, sako, 1905  
metų revoliucijos laikų nuginklavo tris  
stražninkus, sulaužė jų kardus ant kelio  
ir sumetė į purvyną pavadinęs "silkė-  
mis," ilgai neturėjo progos jį pamatyti.

Ir kada pirmu kartu pamatė, tai nuste-  
bo ne vien milžiniška Tado figura, bet  
ir dubeltavka—šautuvu. Tai buvo Bud-  
nikų apylinkėj, girioj, kur Tadas atėjo  
medžioti.

Kiek man yra žinoma, prieš kelis me-  
tus Tadas mirė. Tadą mačiau daug kar-  
tų miestelyj ir vieną kartą buvo atėjęs  
į mūsų gyvenamąj. Prieš mirtį jis buvo  
daug nukentėjęs, nemažai jo sveikatos  
atėmė susirėmimai. Nežinau, ar Tadas  
mušdavo prie pirmos progos savo oponent-  
us, ar tik jo didžiulė fizinė figura buvo  
ta baidyklė. Muštynių jis turėjo. Kas bu-  
vo kaltininkas—jis ar gal tie, kurie norė-  
jo nuveikt milžiną,—nesimu spręsti. Kar-  
tą mačiau Tado žygį ir tai vieną iš prak-  
ilnių.

Tai buvo aludėj. Ant vieno stalo stovė-  
jo dvi bonkos alaus, alus putojo stikluo-  
se, už stalo sėdėjo dvi iraudusios mergi-  
nos, prieš jas gulėjo pyrago ir sėdėjo  
du vaikai iš Palapiškių sodžiaus. Tuo  
kartu vienas nedidelis vaikinąs atsiskyrė  
iš kitame kampe stovėjusių vaikinių  
būrio, priėjo prie palapiškėnų, nieko ne-  
sakęs, užsimojo ir nuo alaus bonka vožė  
Jurgui A. į galvą. Jurgis pasvirio į de-  
šinę. Merginoms skaudžiai suriko. Jurgis  
atsistojo, iš po kepurės kraujas rito si  
per veidą, žandus, pakaušį—aplinkui. Jis  
greitai sudribo. Nedidelis vaikinąs, kurį  
buvo praminę "Sekliukas", sugrįžo prie  
savo būrio ir žvangė. Karčiamoj buvo ir  
Tadas.

—Mušasi!... Mušasi!—girdėjosi gar-  
sai.

—Kas mušas?—Tadas pastatė klausi-  
mą, ateidamas iš kito kambario.

Jam buvo perstatytas dalykas. Tadas  
prieėjo prie "Sekliuko", paėmė dešinę  
ranką jį už krūtinės, pakėlė aukštyn, tar-  
tum norėdamas, kad prasikaltėlis geriau  
išgirstų jo kalbą ir rūščiai užreikštė:

—Piemeny! Kaip tu drįsai mušk bōn-  
ka? Jeigu jis tau prasikalto, tai mušk  
savo šventa ranka per priešo prakeiktą  
snukį, bet ne bonką!

Tą pasakęs, Tadas išnešė "Sekliuką"  
ir tiesiai sumetė į vidurį gatvės. Tokį aš  
mačiau Tado žygį. Bet sako, kad jis iš-  
vėldavo žmogui kailį, jeigu jam kas pa-  
statydavo pusę kvortos degtinės ir to  
prašė. Bet aš nesimu tą tvirtinti.

Tuojaus po to, netoli buvo kitas susi-  
rėmimas. Aleksiuokas kirtō žagaru pus-  
antro karto už save didesnę vyrą iš In-  
tuponių. Tas nutvėrė kitą galą žagaro,  
pirma pastūmė, o paskui patraukė ir  
Aleksiuoką ištiesė veidu į pėsakas. Bet  
Aleksiuokas nebuvo vienas. Jis visada pa-  
kreipęs ant šono kepurę, stovėdavo didė-  
lio būrio priešakyj. Jam tuojau į pagelbą  
atėjo jo prieteliai. Vienas, pramintas  
"Karve", paleido plytą vyrui į kaktą, pra-  
mušė, sukrūvino; kitas drožė pagaliu ir  
parmušė. Pribėgęs policistas švilpė, šauk-  
damas kitus ir pakėlė vyrą pusėtina krū-  
viną. Sako, kad tas vyras negyveno su  
savo žmona, o buvo paviliojęs Aleksiuoko  
merginą, ar kas ten panašaus.

Taip suvesdavo dzūkai savo sąskaitas  
atlaidų dienoj.

Jau saulė leidosi už girios. Žmonės bū-  
riais traukė iš miestelio. Gatve linkui  
Žiezmarijų ejo viduramžis žmogus, per-  
kreipęs kepurę, biskį šokdamas, smagus  
ir garsiai šaukė:

—Dieve, tu mane sutvėrei, sutvėrei...  
Aš tave padariau, pardaviau ir pragė-  
riau... Atleisk man' griekus!

Iš karto atrodė, kad veikiausiai girtas  
nežino ką kalbės. Bet vėliau patyrė, kad  
tai buvo vienas iš tų, kurio koply-  
čelės su Jezaus "mūkele" kabojō ant dau-

gelio kryžkelių. Jis, mat, darė karyžius,  
kurie būdavo statomi ant mirusių kap-  
pų, ir Jezaus "mūkeles." Sako, kad ir  
prieš šiuos atlaidus pardavė vieną stam-

bią "mūką", o pinigų atlaidų dienoj  
pragėrė. Reiškia, padarė dievą, parda-  
vė ir pragėrė. (Tąsa bus)

## Chicagos Žinios

10 Nuosimčių Daugiau

Balsuotojų  
Pirmadienį buvo registraci-  
jos diena rudens balsavimams.  
Kiek jau surinkta žinių, paro-  
do, jog šiemet Chicagoj bal-  
suotojų bus užsiregistravę  
bent 10 nuos. daugiau, negu  
bile kada pirmiau.

Daugiausiai naujų balsuoto-  
jų užsiregistravo miesto rotu-  
šėj—net 1,308. Kituose pri-  
cinktuose, vidutiniai, po 43  
nauji balsuotojai užsiregistra-  
vo.  
Pilietis.

Aplankius Rūdiškių Bažnyt-  
kaimio Žmones Chicagoje  
(Nuotikiai iš žmonių  
gyvenimo)

Aną vakarą iš Town of  
Lake kolonijos p-lė Rakštelytė  
skambina Adelei Kazimierai-  
čiutei, gyvenančiai 4030 So.  
Campbell ave., Brighton Park,  
pranešdama apie sergančią  
brightonparkietę Rožę Pike-  
liutę. Ji teiraujasi apie ligo-  
nės gimines, ar ji turi čia, Chi-  
cagoj, giminių?

Buvo tuoj suteikta keletas  
adresų ir taip pat, kad p-lė  
Pikelitūtė turi pusseserę New  
Yorke. Ana yra vedus su chi-  
cagietė J. Klaustausko broliu,  
Franu Klaustausku.

Mat dalykas tokis: Pusant-  
rų metų atgal numirė Rožės  
Pikelitūtės motina p. Martinai-  
tienė. O dabar bus trys sa-  
vaitės, kaip daktaras išvežė  
Pikelitūtę į ligoninę. Bet kaip  
giminės, taip ir kiti pažysta-  
miekias nežino, kokioj ligo-  
ninėj ji yra.

Tik iš Marquette Park tą ži-  
no viena mergaitė, nes kaip  
sveika Pikelitūtė buvo, tai su  
ja draugavo. Ji dažinojus,  
kad sunkioj padėtyj yra ta jos  
draugė ir kitiems pranešė.

Gydytojas niekam jokios ži-  
nios neduoda, nors jis gerai  
žino ligonės namus.

Klaustauskai dažinojė, pradė-  
dėjo teirautis, kokioj ligoninėj  
ligonė randasi. Šeštadienio va-  
kare nuyko pas rudiškietis A.  
Burneckienę, S. Chuberki  
ir pas Pikelitūtės pusbrolį  
Frank Galkų Town of Lake.

Bet ir pas šiuos kaimynus ir  
giminaičius jokių žinių nega-  
vo.

Tik savo atsilankymu pa-  
matė dideliām skurde gyve-  
nančius žmones. Klaustauskas  
žada dėti pastangas ir surasti  
ligonę ir tą daktarą, kuris taip  
pasielgė. Ir jeigu dar bus ne-  
vėlu gelbėti sergančią iš nelai-  
mės, tai gelbės.

Pikelitūtė ant Rockwell ir  
39th gat. turėjo gražų di-  
delį namą. Ji per metus laiko  
buvo labai susirūpinus ir ne-  
dirbo. Nors jai jokis finans-  
nis sunkumas negrėsė, tačiau,  
sako, turėjęs daug klapatų su  
nuomininkais ir iš to paire  
nervai. Prie to labai galėjosi  
motinos. Ji per visą laiką lū-  
dėjo. Draugauti nei su kuo  
nenorėjo. Teko ir man tame  
Rudiškių bažnytkaimej būti ir  
sušnekti su toms gyvenimo są-  
lygų nukamuotomis aukomis.  
R. S.

Tysliavai Nesiseka Chicagoj,  
Vėl Sužeistas

Juozui Tysliavai važiuojant  
su p. Justina Urbikiene, į Ur-  
bikienės karą smogė trokas ir  
sužeidė juodu. Tysliava, sako,  
nugabentas į šv. Kryžiaus li-  
goninę ant 69th ir California  
Ave.

Kiek laiko atgal Tysliava iš-  
kritęs iš gatvekario ir koją  
palažęs. Dabar dar blogiau.

Veik Dvigubai Paaugo per  
Mėtus Laiko

Komunistų Partija skelbia,  
kad Illinois valstijoj ji jau

turi virš 7,000 narių; tai arti  
dvigubas paaugimas per biskį  
daugiau kaip metų laiko.

Per spalio mėnesį Partija  
užsimojus gauti 1,800 narių.

Iki lapkričio 4 norima pa-  
siekti 10,000.

Lapkričio 4 Milžiniškas  
Mitingas Stadiume

Earl Browder, generalis

## LIETUVOS ŽINIOS

Niekaip Neuzbaigiam "Eros"  
Gaisro Byla

1932 m., Kaune, Duonelaičio  
g., prieš Karo muziejų, sudėgė  
avalynės "Eros" fabrikas. Tar-  
dymas nustatė, kad fabrikas  
buvo padegtas ir fabriko savi-  
ninkai — du broliai Kapulskiai  
ir Videsas — patraukti tieson.

Jie buvo kaltinami tyčia fa-  
briką padegę, norėdami gauti  
draudimo premiją.

Apyg. teismas visus tris kal-  
tinamuosius pripažino kaltais,  
o kadangi gaisras sudarė pavojų  
ir žmonių gyvybei, kurie pa-  
degto namo III aukšte gyveno,  
tai nubaudė po 12 met. sunk.  
darbų kalėjimo.

Rūmai apyg. teismo spren-  
dimą panaikino ir visus tris kal-  
tinamuosius išteisinio.

Prokuroras padavė kasacijos  
protestą ir Vyr. tribunolas Rū-  
mų sprendimą panaikino.

Rūmai bylą sprendė antru-  
syk ir vėl visus tris kaltina-  
muosius išteisinio.

Antrą kart Rūmams spren-  
džiant bylą kaltinamieji jau bu-  
vo išvykę į Palestiną ar Afriką  
ir j. posėdį neatvyko.

Prokuroras vėl padavė pro-  
testą ir vėl Vyr. tribunolas Rū-  
mų sprendimą, kuriuo kaltina-  
mieji išteisinti, panaikino, ir  
bylą grąžino Rūmams trečia-  
kart spręsti.

Rūmai tą bylą ir sprendė.

Kaltinamieji ir dabar į posė-  
dį neatvyko, tai byla sprendžia-  
ma už akių.

Kaltinamųjų gynėjai prašė  
teismą bylą atidėti ir šaukti ke-  
letą liudytojų.

Rūmai advokatų prašymą pa-  
tenkino ir bylą atidėjo.

Iš Suvalkų Kalvarijos Šaulių  
Klubo Išnešė Visus Gėrimus

Siemet gegužės iš 9 į 10 d.  
nežinomas piktadarys įsilaužė į  
Suv. Kalvarijos šaulių klubą  
ir iš kasos pagrobė 200 lt., o iš  
bufeto dvi bonkas konjako, vie-  
nā bonką krūpiniko, dvi bonkas  
degtinės, spirito, vyno, likerio  
ir kt. gėrimų, viso 320 lt. ver-  
tės.

Ryto metų žmonės pamatė,  
kad iš vieno daržo nepažįsta-  
mas vyras iš žemės išsikasė ke-  
lias bonkas ir, susidėjęs jas į  
maišelį, nuėjo Marijampolės  
link. Apie tai buvo tuojau pra-  
nešta policėjai, kuri įtariamąjį  
ir sulaukė. Pasirodė, kad tai  
yra Adolfas Strausas, vokietis.

Tardomas Strausas kaltau pri-  
sipažino. Apyg. teismas Strau-  
są nubaudė pusantrų metų  
sunk. darbų kalėjimo.

Strausas apyg. teismo spren-  
dimą apskundė Rūmams ir pra-  
šo, kad jam bausmę sumažintų,  
nes prisipažinęs, nusikaltes  
pirmusyk, pasižada ateity dorai  
gyventi.

Angelės Žadvydienės ir J. Si-  
daravičiaus Skundai Atmesti

Kaip žinoma, A. Žadvydienė  
už nufotymą savo meluzio "Tau-  
ragės" lėk. banko buhalterio  
Paškevičiaus yra nubauta ket-  
veriais metais sunk. darbų ka-  
lėjimo.

Apeliaciniai rūmai apyg. tei-

Partijos sekretorius, kurį Chi-  
cago "Tribune" ypač dažnai  
garbavoja, bus Chicagoj lap-  
kričio 4 ir kalbės tame mil-  
žiniškame mitinge, Stadiume.  
Tai bus prisirengimui prie  
rinkimų mitingas.

Kviečiama visi darbininkai,  
visi, kas tik interesuojasi rin-  
kimais, dalyvauti tame mitin-  
ge.

O Partijos nariams reikia  
smarkiai darbuotis, nes Sta-  
diumą pripildyti reikalinga  
didelės minios. N.

piršo apsimetęs agronomu ir  
visaip meluodamas ir apgaudi-  
nėdamas.

Prokuroras padavė protestą  
ir Rūmai Sidaravičiui bausmę  
padidino ligi šešerių metų sunk.  
darbų kalėjimo.

Sidaravičius Rūmų spren-  
dimą apskundė Vyr. tribunolui,  
bet Vyr. tribunolas jo skundą  
atmetė ir Rūmų sprendimą pa-  
tvirtino.

Išteisino Gydytoją

Bieloblockienę

Prieš kurį laiką į vieną Kau-  
no viešbutį buvo pakviestas  
pas ligonę gydytojas Nekve-  
davičius. Paašikėjo, kad mo-  
teris yra atvykusi iš provincij-  
jos ir nusilpus po padaryto  
aborto.

Kadangi tą abortą buvus  
padarius S. Bieloblockienė-  
švarc, tai ji tieson ir patrau-  
ta. Su Bieloblockiene patrau-  
ta tieson ir toji moteris, ku-  
riai abortas buvo padarytas.

Nesenai Kauno apygardos  
teismas tą bylą sprendė. Apy-  
gardos teismas abi kaltinamą-  
sias išteisinio.

Hollywood, Calif. — Pir-  
masis vyras buvusios akto-  
rės Ruthos Etting iš pavy-  
do pašovė antrąjį jos vyrą,  
muzikantą M. Aldermaną.

Užprenumeruok Dienraštį  
"Laisvę" Savo Draugams

GRAZIOJI  
*Carole Lombard*  
(Paramount žvaigždė)



Seka  
Pienišku Keliu...  
Graziosios Hollywood žvaigž-  
dės turi kontroliuoti savo dai-  
lias figūras, nes begalastinga  
kamera padidina kiekvieną  
svarą pervirsio. Štai kodėl  
tiek daug žavėtinų judžių ka-  
ralienų vartoja pieną kaip  
savo maisto dalį. Pienas pa-  
deda joms išvengt nutukimo,  
tačiau nenkenkia jų grožiui ar  
gyvumui.  
Ir jūs taip pat galite tu-  
rėt gražią, laibą ir dailią fi-  
gūrą, įvesdamos pieną į savo  
mitybą. Rašykite reikalau-  
damos dovani knygutės, "The  
Way to Pep and Beauty",  
kur surašyta valgiai mokslis-  
kam sutalpuojami, naudojami  
judamųjų pavelksū žvaigž-  
dzių. Tik pasiuskite atviru-  
te su savo vardu ir adresu į:  
Bureau of Milk Publicity,  
Albany.  
THE STATE OF NEW YORK

Svarbi Knygutė Su Patarimais  
Kaip Patapti Piliečiu

Anglų kalboje yra išleista labai svarbi knygutė su  
nurodymais, kas reikalinga žinot, norint patapti  
Jungtinių Valstijų piliečiu.

Duodama paaiškinimai, kaip gali patapti piliečiais tie,  
kurie yra atvykę į šią šalį dar prieš 1922 metus ir neat-  
simina laivo vardo, atvykimo dienos ir kitų  
reikalingų informacijų.

Duodama paaiškinimai, kaip yra su pliietybe, kada  
apsiveda ne pilietis vyras su pliiete moteriške arba  
pliietė moteriškė su nepiliečiu vyru.

Informacijos, ką reikia daryti, kada pameta ar kokiū  
nors būdu sunaikina pirmas ar antras popieras. Nuro-  
doma, kur ir kaip kreiptis gavimui naujų pliietybės  
popierių bei liūdijimų.

Brošiura Yra Anglų Kalboje Užvardinta  
**HOW TO BECOME A CITIZEN  
OF THE UNITED STATES**

Ją išleido Foreign Language Information Service, Inc.  
**JĄ GALITE GAUTI IŠ "LAISVĖS"**  
Knygutė 64 puslapių, kaina 2c.  
Mokėstį galite prisųsti 3c ar 5c U. S. A. pašto  
ženkleliai-stamps.  
**"LAISVĖ", 427 LORIMER ST., BROOKLYN, N. Y.**



### Jersey City, N. J.

**Susirinkimai, Parengimai**  
Lietuvių Darbininkų Susivienijimo 133 kuopos susirinkimas įvyko 7 d. spalio. Narių kaip ir paprastai dalyvavo vidutiniai. Nutarta dėti pastangas gauti skiriamą kvotą mūsų kuopai — du vaikus į LDS vaikų skyrių. Išrinktas J. B. Paserpskis išrinkti senus ir įieškoti naujų "Laisvėi" skaitytojų.

Spalių 8 d. Jersey City ir Bayone Literatūros kuopos kartu su rusų IWO kuopa turėjo balių spaudos naudai. Balius įvyko Bayonne, N. J. Svečių dalyvavo gražūs būrys, biznis ejo gerai, pelno bus. Tačiau, iš kitų kolonijų, ypatingai iš Elizabeth Port, niekas nebuvo, išskyrus d. Stripeiką. Cliffsidės buvo pilna mašina. Jersey City iš anksto buvo parduota geras skaičius tikietų, bet tik pusė dalyvavo baliuje.

Spalių 9 d. įvyko Laisvės Draugijos susirinkimas, šauktas atviru būdu. Dalyvavo geras skaičius narių. Dalyvavo ir iš Lietuvių Darbininkų Susivienijimo centro dd. Mizara ir Siurba. Dalykas tame, kad galutinai buvo sprendžiama prisidėjimas Laisvės Draugijos prie LDS. Laisvės Draugijos išrinktoji komisija skaitė ištaisai sutartį su LDS centru, kokiomis sąlygomis Laisvės Draugija priimama prie LDS. Iš sutarties paaiškėjo, kad abiem organizacijoms sąlygos priimtinos. Didelė didžiama narių sutartį po įvairių paklausimų ir diskusijų užgrybė viešu balsavimu. Tačiau, reikia priminti, kad nekuri nariai ar tai dėl nežinojimo ar tai sužiniai darė primetimus Matulevičiui, būk jis gaunąs kokį atlyginimą už tai, kad stoja už abiejų organizacijų susivienijimą. Priekaištus vėju parentas.

Nubalsavus prisidėti prie LDS, tai lapkričio mėnesio susirinkime, kuris įvyks 12-tą dieną, atvyks iš LDS centro keletas merginų, kurios išpildys įstojimo aplikacijas ir abiejų organizacijų viršininkai pasirašys po sutartimi. Laisvės Draugija perves savo išdą į LDS ir tuomet Laisvės Draugijos nariai galutinai skaitysis Lietuvių Darbininkų Susivienijimo nariais.



**ALFRED DUFF COOPER,**  
protestuodamas prieš Chamberlaino pardavikišką politiką, pasitraukė iš Anglijos laivyno ministerio vietos.

### Detroit, Mich.

**Aido Choro Koncertas**  
Lietuvių Svetainėje,  
25th & Vernor Hy.

Spalių 23-čią dieną (ateinantį sekmadienį) įvyks šaunusis mūsų choro koncertas ir lietuviškos vakaruškos. Choras ilgai rengėsi, lavinosi, kad puikiai prisirengus pirmąjam šį sezoną parengimui. Kaip jau esu rašęs, turėsim svečių solistų. Vienas atvažiuoja iš Rochesterio; armenų choras užpildys dalį programos savo puikiomis tautinėmis dainomis ir melodijomis.

Trumpai peržvelgkime, ką žada jums pats didžiulis Aido Choras. Keturiuos naujos dainos bus sudainuota, iš kurių dvi originalės liaudies dainelės ir Detroito negirdėtos, kitos dvi klasinės muzikos vertimai lietuvių kalbon. Merginų choras sudainuos, bet šį kartą ir vyrai merginoms neužsileisimė, irgi sudainuosime vieni tik vyrai. Bus pirmą kartą pamėginta scenoje perstatyti lietuviški liaudies šokiai.

Ateikite visi lietuviai ir lietuvis ir įvertinkite mūsų pastangas.

Koncertas prasidės 6:30 val. vakare. Įžanga prie durų 45c, iš anksto tik 35c. Bilietus galite gauti pas choro narius. A. Urbon.

### Chester, Pa.

Spalių 14-tą dieną įvyko rinkimų kampanijos viešas mitingas po atviru dangum ties Orient ir Jackson Ave. Mitingą ruošė Komunistų Partijos vietinis skyrius. Leidimas buvo gautas iš miesto administracijos. Tai pirmas atsitikimas nuo pradžios kampanijos. Metai laiko atgal miesto gaspadorius pasakė, kad raudoniešiams vietos nėra Jersey City. Tačiau vieši protestai ir masinis spaudimas matomai paveikė į miesto administraciją. Tačiau chuliganizmas savo diegus turi giliai įleides. Partijos kalbėtoji tik pradėjus kalbą pasipylė tomatės, kiaušiniai, ir susirinkimas likosi išardytas. Drg. Anyon irgi teko to purvo, kaip kalbėtoji.

Susivienijus Laisvės Draugijai ir LDS 133 kuopai, tai bendras narių skaičius susidarys arti šimto. Tai pagirtinas darbas iš abiejų organizacijų narių tarpo. Pavienėm pašelpinėm lokalinėm organizacijom gyvenimas aprūpė žiuotas. K. Biuras.

Praga. — Rusinijoj, autonomineje Čechoslovakijos dalyje, suimta 2,000 vengrų teroristų, daugelis jų persirengę oficialiai Vengrijos armijos.

Tarpe Chesterio lietuvių yra gana stipriai įsigalėjus reakcinė lietuviška spauda, kuri pilna šmeižtų ir melų. Ar nebūtų geriau lietuviams skaityti darbinikišką spaudą, kaip "Laisvė" ir "Vilni"? Šitie laikraščiai yra Amerikos lietuvių apšvietos vadai, paduoda teisingas žinias ir gerus pamokinančius straipsnius. Žinote, dabartiniu laiku eina "Laisvės" vėjus ir prenumerata nupiginta iki \$5 metams, arba \$2.75 pusei metų. Už tai užsiprenumeruokite "Laisvė."

Dar turiu priminti tiems skaitytojams, kurie neatsinaujino savo užsibaigusios prenumeratos. Tas, draugai, labai negerai. Pasistengkite tuojau atsinaujinti.

Gerbiami Chesterio lietuviai! Čia pirmu sykiu atvyks kalbėti Mother Ella Bloor. Prkalbos įvyks spalio 25 d., antradienį, 8:30 val. vakare, Lietuvių Klubo svetainėje. Įžanga bus 15 centų. Įsigykite tikietus iš anksto. Močiūtė Bloor jau sulaukė 76 metus amžiaus, o darbinikiškoje dirvoje jau darbuojasi per 50 metų. Labai svarbu ją pasitikti ir jos kalbos pasiklausyti.

masinis mitingas. Prasidės 2 val. po pietų. Čia kalbės tik sugrįžęs iš Ispanijos karo fronto draugas Joe North, Amerikos laikraščių korespondentas.

Nepamirškite dalyvauti ir šiame masiniame susirinkime. **Kuopos Koresp.**

**Vokietija duoda kreditą**  
Lenkijai 23 mil. dolerių vertės masinių mainais už Lenkijos ūkio produktus.

### PRANEŠIMAI IS KITUR

**Elizabeth, N. J.**  
**Bangos Choro Narių Atydai**  
Šį penktadienį, spalio, October 21, Bangos Choro pamokos neįvyks, nes mokytoja negalės pribūti. Bet visi choristai pribūkite ateinančią nedėlią, spalio 28 į pamokas, taip kaip visada. (246-247)

**CLEVELAND, OHIO**  
Spalių 23, sekmadienį, įvyks Lyros Choro didelė ir juokinga trijų aktų komedija "Teta Salomėja." Liet. Svet., 6835 Superior Ave. Du ryš atdarys 5 val., pradžia 5:30 val. vak. Po lošimui Lyros Choras su dainomis keletą dainų. Muzika šokiams bus gera. Turėsim skanių valgių ir įvairi gerimų. Įžanga iš anksto perkant 30c, prie durų 35c. Sokiamas 25c. Lyros Choras kviečia visus skaitinčių dalyvauti. (246-247)

**NEWARK, N. J.**  
Sėkmadienį, spalio 23-čią Sietyno Choras dainuos per Radio stotį WHOM, 9 val. ryto. Prašome naujarkiečių ir iš apylinkės miestelių lietuvių atsukti radio ant WHOM ir pasiklausyti gražių dainų. —K.Z.

**PHILADELPHIA, PA.**  
ALDD 6-to Apskr. konferencija įvyks 23 d. spalio, 10 val. ryto, 735 Fairmount Ave. Deleगतai būkite laiku. — Sekretorė. (246-248)

**CLEVELAND, OHIO**  
Amerikos Lietuvių Eitinės Kultūros Org. 6 kp. rengia pirmą bankietą pas dd. S. Naujokus, seštadienį, spalio 22 d. po num. 17613 Harvard Ave. Pradžią 7 v. v. Drg. Naujokienė duos 5 laimėjimus prie įžangos bilieto, o įžanga tik 25c su užkandžiais. Taipgi bus kortavimo turnamentas. Kviečiame Korlektorius (79th St.) ir Clalanwoodiečius daly-

vauti. Tikietus galima gauti pas Laisvamųjų kuopos narius.—Kom. M. Naujokienė ir D. Petrauskas. (246-247)

### HARTFORD, CONN.

Laisvės Choras rengia didelę balių, seštadienį, spalio 22-ą, Laisvės Choro Svet., 57 Park St. Pradžią 8 v. v. Įžanga 25c. Bus gera orkestra šokiams, Galėsite linksmai praleisti laiką ir tuom pačiu paremsite chorą finansiskai. — Kom. (246-247)

### INKERMAN, PA.

Lietuvių Komunistų Frakcija iš Pittstono turės "Parę" Daily Worker naujai. Įvyks 23 d. spalio, 7 v. v. Sandargienės namuose, 6½ Oak St. Įžanga 25c, bet už tai bus duoti ir užkandžiai. Bus gera muzika. Visi Kom. Partijos simpatikai kviečiami atsilankyti. (246-247)

### BAYONNE, N. J.

Penktadienį, spalio 21 d. bus pilius balius ir įvairius programas. Rengia Am. Komunistų Partijos vietinė kuopa. Bus ir geras kalbėtojas, Hudson County organizatorius Jay Anyon, pradžia 8 v. v. Liberty Hall, 329 Broadway. Įžanga 25c. (245-247)

### NEWARK, N. J.

Atydai Sietyno Choro Narių Visi nariai būkite repeticijose, ketvirtadienio vakare kaip 7:30 val. vakare, Sv. Jurgio Svet., 180 New York Ave. Turėsim repetuoti dainas, kurias dainuosime per Radio sekmadienį, spalio 23-čią, stotis WHOM 9 val. ryto. (245-246)

### WORCESTER, MASS.

Ziburėlio Draugijėlės rašybinė mokyklėlė prasidės spalio 20 d., 29 Endicott St. Tėvai atveskite savo vaikučius, kurie tik nori išmokyti Lietuvos kalbą rašyti ir skaityti. Ši mokyklėlė yra po priežiūra LDS 57 kp. Mokytojas bus J. Kižys. Nepamirškite spalio 20-tos. (245-246)

### NEWARK, N. J.

Siunomi kviečiame dalyvauti "Card Party ir Bingo" parengime, kuris įvyks sekmadienį, 23-čią spalio, Sv. Jurgio Svet., 180 New York Ave., Newark, N. J. Pradžią 3 val. p. p. Įžanga 35c. Bus gera muzika šokiams, turėsim skanių užkandžių ir įvairių gerimų.

Šį parengimą ruošia Newarko lietuvių naujai "Laisvės" vajininkams, kad galėtų padengti išlaidas prie gavimo naujų narių. Apart virš minėtų dalykų bus ir kalbėtojai, D. M. Solomskas, vienas iš "L." redaktorių ir "L." Administratorius P. Bukyns.

Todėl prašome nepamiršti ateiti šį parengimą, atsiveskite ir savo draugus bei pažįstamus. Iki pasimatymo. — Rengimo Komisija. (246-247)

### BINGHAMTON, N. Y.

Penktadienį, 21 d. spalio įvyks Komunistų Partijos West Side kuopos Card Party, Lietuvių Svet., (sklepe) 8 v. v. Įžanga 25c asmeniai. Prie įžangos bus duodama užkandžių ir kava. Prie įžangos tikietų bus duodama ir "door prize." Sokiamis grieš Kom. Partijos negru orkestra. Visi vyrai ir moterys, seni ir jauni yra kviečiami atsilankyti, užtikriname laiką praleisite linksmai. — Komisija. (245-247)

### PHILADELPHIA, PA.

Ekstra Svarbus Susirinkimas Ketvirtadienį, spalio 20 d., yra šaukama visuotinis mūsų organizacijų susirinkimas, 735 Fairmount Ave., 8 val. vak. dėtai "Laisvės" bankietu, kuris įvyks 4 d. gruodžio, The Stanton Hall, 360 Snyder Ave. Placiai dalyvaukite, mes bus gavai tikietai. Velk Kom. Valdyba.



### CHRONISKOS LIGOS

**KRAUJO, ODOS IR NERVŲ LIGOS GYDOMOS, BENDRAS SILPNUMAS, ŽARNŲ IR SKILVIO LIGOS, HEMORROIDAI ir kiti MESLAZARNES NE-SVEIKUMAI** varginantieji skausmais ir nepatogumais, INKSTŲ, POSLES ligos ir kitos staigos ir chroniškos ligos VYRŲ ir MOTERŲ gydymas su patentinanciomis ir greitomis pasekmėmis. Jeigu turite kokį nesveikumą, kurio nesuprantate, pasiklauskite manęs su pasitikėjimu, ir jūsų liga bus jums išaiskinta.

X-Spinduliai, Kraujo ir Šlapimo Tyrimai Atliekami Už Nebrangų Atlyginimą

### DR. ZINS

Išstelgęs per 25 Metus  
110 East 16 St., N. Y.  
Tarp 4th Ave. ir Irving Place  
9 A. M. iki 8 P. M., o Sekmadienį 9 A. M. iki 3 P. M.

### Nauja L. Pruseikos Knyga

## IŠDAVIKAI

### Amerikos Istorijoj ir Sovietų Sąjungoj

Atsikračius Anglijos monarchijos, Jungtinėm Valstijom ėmė 38 metus apsavalyti nuo šnipų.

Kas buvo tie šnipai ir kaip J. V. valdžia nuo jų apsisvalė, skaitykite Pruseikos knygoje.

Dabar plienine šluota šluojama Japonijos, Vokietijos ir kitų šalių šnipai iš valdžios ir pramonės įstaigų Sovietų Sąjungoje. Apvaloma šalis nuo išdavikų. Ar Sovietų Sąjungoje susekami šnipų—šalies išdavikų—vortinkliai turi panašumo į buvusius Jungtinėse Valstijose, pasakys jums Pruseikos knyga.

### KAINA TIK 15c

Tuojau įsigykite ją ir skaitykite. Mokestį galite prisiųsti U. S. A. pašto stampomis, 3c ar 5c vertėm.

Tą knygą išleido dienraštis "Vilnis"

Ją galite nusipirkti iš "Laisvės." Reikalaudami prisiųsti adresuokite:

### LAISVĖ

427 Lorimer St. Brooklyn, N. Y.

### GARSINKITES "LAISVEJE"

Telefonas: Humboldt 2-7964

### Dr. J. J. Kaškiaučius

530 Summer Ave., arti Chester Ave.  
NEWARK, N. J.

VALANDOS: 2—4 ir 6—8

Nėra valandų sekmadieniais

### Clement Vokietaitis

LIETUVIS ADVOKATAS

50 Court Street  
Tel. Triangle 5-3622  
Brooklyn, N. Y.

168 GRAND STREET  
Brooklyn, N. Y.  
Tel. Evergreen 8-7179

Kiekvienas apšvietą branginantis žmogus privalo būti dalininku dienraščio "Laisvės" bendrovės.

### Fotografas

Traukiu paveikslus familijų, vestuvių, kitokių grupių ir pavienių.

Iš senų padarau naujus paveikslus ir krajavus sudarau su amerikoniškais. Reikalui esant ir padidinu tokių dydžio, kokio prašausi. Taipogi atmaliauoju įvairiom spalvom.



### JONAS STOKES

512 Marion St., kamp. Broadway ir Stone Ave., tarpe Eastern Parkway ir Chauncey stoties BMT Line  
BROOKLYN, N. Y.  
Tel.: Glenmore 5-6191

### VARPO KEPTUVĖ

36-42 Stagg St. Tel. Stagg 2-5938 Brooklyn, N. Y.  
Varpo Keptuvės Kėksai Vestuvėm ir Parėm Yra Skaniausi



Rūgšti ruginė, saldi ruginė, žielių kviečių, žielių rugių, senvičiam duona, balta duona, Caleh ir raišin duona. Taipgi kepama roliai ir bandukės. Puikiausias pasirinkimas skaniausių kėksų-pyragų; Pineapple Cake, Apple Cake, Cheese Cake, Coffee Cake, Butter Cake, Bunke ir Spice Cake, Stollen, Doughnuts, Pies, Pastries Apple Turnovers ir Jelly Rolls.

Siunčiame duoną per paštą į kitus miestus, specialiai greitai pristato. Ant jūsų pareikalavimo, suteiksime informacijas apie svorį ir kainas.  
Varpas Bakery 36-42 Stagg Street Brooklyn, N. Y.

## Vajus Gavimui Dienraščiui "Laisvei" NAUJŲ SKAITYTOJŲ

Prašom į talką visus dienraščio "Laisvės" skaitytojus gaut savo dienraščiui naujų skaitytojų.

### Vajus Bus iki 1 d. Gruodžio-December

Jis bus du mėnesius laiko. Tuom laiku naujai užsirašiusiems "Laisvės" kaina bus tik \$5.00 metams ir \$2.75 pusei metų. Gi reguliari "Laisvės" kaina yra \$5.50 metams ir \$3.00 pusei metų.

Seniems skaitytojams kainoje nuolaidos nėra

### Piniginės dovanos dalyvaujantiems Konteste gavimui naujų skaitytojų

1—\$50; 2—\$35; 3—\$25; 4—\$20; 5—\$18;  
6—\$15; 7—\$12; 8—\$10; 9—\$7 ir 10—\$5.

Tuojau stokite į kontestą ir laimėkite vieną iš aukščiausių pažymėtų dovanų. Dažniausia dovanas gauna tie, kurie pradeda darbą pačioje pradžioje vajuos. Tad nelaukite nieko, ale tuojau stokite į darbą. Gaukite savo dienraščiui naujų skaitytojų, gaukite sau dovaną.

### Kaip Geriausia Gauti Naujų Skaitytojų

Geriausias būdas gavimui naujų skaitytojų yra ėjimas tiesiai į namus. Namuose galima plačiau pasikalbėti, lengviau įrodyti naudingumą skaityti "Laisvė." Dabar labai svarbus momentas gavimui naujų skaitytojų, nes karo pavojus yra baisus rūpestis kiekvieno žmogaus ir kiekvienas mąstantis žmogus nori skaityti žinias.

### Prašome Tuojau Užsiregistruoti

Kiekvienas apšvietą branginantis žmogus privalo platinti dienraštį "Laisvė." Nes "Laisvės" platinimas yra labai svarbus apšvietos darbas. Tuojau užsiregistruokite kaip kontestantas ir tuojau pradėkite šį svarbų apšvietos darbą. Rašydami kontesto reikalau adresuokite:

"Laisvė," 427 Lorimer St., Brooklyn, N. Y.



# New Yorko ir Apie Linkės Žinios

## Jack Stachel Kalbės Brooklyno Mitinge

Ketvirtadienį, spalį 20-tą, 8:30 val. vakaro, įvyks masinis mitingas Willoughby Mansion, 665 Willoughby Ave., netoli Throop Ave., Brooklyne. Vyriausio vakaro kalbėtoju bus Jack Stachel, žymus politikos žinovas, kalbėtojas ir veikėjas. Jo kalbos tema: "Čechoslovakija ir Kas Sekamas?" Taipgi kalbės rinkimų reikalais. Įžanga nemokamai. Rengia Komunistų Partijos 70-ta sekcija.

Lietuviai, ypač balsuotojai, kviečiami dalyvauti.

Kita vakaro įdomybe bus įteikimas vėliavos 70-tos sekcijos organizatorei per Peter V. Cacchione, Kings Apskričio Komiteto pirmininką, už sekcijos gerą pasidarbavimą narių gavime rugsėjo mėnesį. Dabar išaukštinama kompeticija už tą vėliavą tarp 70-tos ir 60-tos sekcijų; kuri gaus daugiausia narių šį mėnesį, pas tą pasiliks vėliava. K.

## Brooklyno Komunistai Ruošiasi Rinkimams

Brooklyno komunistai dabar darbuojasi išsiuose padaugint komunistų balsų skaičių ateinančiuose rinkimuose. Jie prašo talkon ir visus partijos simpatikus, įvertinančius partijos rolę Amerikos darbo žmonių ir abelnai liaudies reikalų gnyne.

Komunistai pasiryžę dideklai padauginti už komunistus paduotų balsų skaičių. Pavyzdin; žemajame Williamsburge gyvuojanti 60-ta sekcija nusiekstatė savo kvotas sekamai: 4-me Assembly Distrikte gaut 600 balsų (pernai buvo gauta 542), 14-me AD—1,000 (buvo 693), 15-me AD—120 (buvo 106).

Panašius planus turi ir kitos sekcijos.

Simpatikai prašomi susipažinti su partijos programa ir kandidatais, kad galėjus tinkamai dalykus perstatyti kitiems balsuotojams ir gavus jų simpatijų komunistams.

Komunistų vyriausiu kandidatu šioj valstijoj yra Israel Amter, kuris kandidatuoja į kongresmanus (Congressman-at-Large). Dėlto komunistų obalsis yra: "Balsuokite už Amterį Pirmiausia!" Didelis skaičius balsų už Komunistų Partiją pakels jos prestižą, apvienys progresyves spēkas ir priartins liaudį prie partijos. Tą reikia turēt mintyje visiems partiniam ir nepartiniam komunistams. S. K.

## MOTERŲ ATYDAI

Lietuvių Moterų Apšvietos Klubo narės, priklausancios Literatūros Skyriuje, šį vakarą gaus naują knygą "Okanos." Ją galės gaut ir naujai prisirašancios į Lit. Skyrių. Bus pranešimai iš mokyklos ir iš darbo Ispanijos paramai. J. Bondžinskaitė papasakos apie Sovietų Sąjungos moterų gyvenimą, kurį jinai gerai pažino ten gyvendama per eilę metų. Kviečiamas visas lietuves moteris atsilankyti.

Susirinkimas įvyks spalį 20-tos vakaro 8 valanda, Pil. Klube, 280 Union Ave. Sekretorė.

Vėl areštuotas John J. Sullivan, Wallabout Turgavietės sargas, kuris per tris metus "uždirbo" ir susitapė \$64,976.

## Dėl Laisvės Koncerto

Turime džiaugsmo pranešti didžiojo New Yorko apylinkės visuomenei, kad dienraščio "Laisvės" Koncerto programos jau sudarytas. Puikus ir turingas programos. Kur figuruoja žymiausi lietuvių talentai: Aleksandras Vasiliauskas, lyriškas tenoras, talentingas ir gerai išsilavinęs dainininkas. Pirmą gyvena Detroit, Mich., ten mokinosi ir dalyvavo koncertuos. Dabar jis gyvena New Yorke. Čia taipgi mokinosi ir dainuoja teatruose, per radio ir koncertuose su puikiausiu pasisekimu.

Adelė Micevičiūtė, garsi Naujosios Anglijos dainininkė, sopranas, kuri dabar gyvena Providence, R. I., ir ten dainuoja žymiuose amerikų koncertuose—irgi dalyvaus "Laisvės" koncerto programoje. Ensembles Aidbalsiai, grupė puikiai išsilavinusių dainininkų, vadovaujama B. Salinaitės, bus lietuviškuose kostiumuose, dainuos ir šoks lietuvių liaudies šokių.

Ekstra, tai viena labai populiari dainininkė apie kurią paskelbime vėliau. Dabar galime priminti tik tiek, kad džiaugiamės ją gauti.

Brooklyno Aido Choras, vadovaujamas Aldonos Žilinskaitės, kurio reputacija yra žinoma gana plačiai, irgi dalyvaus šio koncerto programoje.

Turime ryšių su žymiu lietuvių smuikininku, kurio vardą paskelbime, kada susitarsime galutinai. Bet esame tikri, kad ir jis dalyvaus koncerte.

Kitų tautų bus šie talentai:

P. M. Nikolajevs, tai garsus rusų-italų-francūzų Operos dainininkas, basas. Mūsų dienraščio koncerte lietuviams turės progos jį išgirsti. Jis, apart klasiškos muzikos dainuos rusų liaudies dainas.

IWO šokių grupė pasivadins "Cernačevsky", kuri kurios poros pasižymėję šokimu kolektyvių liaudies šokių. Gražių komplimentų už pasižymėjimus jiems yra suteikusi amerikoniška spauda.

Ukrainų Stygų Orkestras duos gražių kavalkų iš liaudies dainų, vadovaujant solistams. Tai bus naujas ir gražus kavalkas mūsų koncerto programoje.

Kaip matote iš aukščiau aprašymo tai programa bus turininga ir įdomi. Ji sužadins kiekvieną. Ryt dienos "Laisvės" laidoje tilps kai kurių artistų atvaizdai ir platesnių informacijų apie koncertą.

Dienraščio "Laisvės" šis gražusis koncertas bus sekmdienį, 13 d. lapkričio-November, Labor Lyceum Salėje, 949 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. Pradžią 3:30 val. po pietų.

Prašome tuojau įsigyti įžangos bilietus, nes sėdynės rezervuotos. Įžanga 50c, 75c ir \$1.00. Po koncerto bus šokiai griežiant geram orkestrui.

Koncerto Komisija.

## Matykite Amerikos Lietuvių Judį!



Čion vienas iš paveikslų, kuriuos matysite LDS gimtadienio pamėnėjime šį šeštadienį, spalį 22-ros vakarą, "Laisvės" salėje, 419 Lorimer St., Brooklyne. Jame parodoma įteikimas trofės geriausiam LDS jaunuoliui vajininkui Gužauskui per LDS Jaunimo nacionalį sekretorių J. Ormaną.

Judžiuose matysit visą LDS 4-tą seimą, taipgi LDS Jaunimo Olimpiadą, įvykusius pereinot rugpjūčio mėnesį, Pittsburghe. Gera orkestra šokiams. Šokiai prasidės 8 val., judžiai—10 val. Visi kviečiami atsilankyti.

## Sugrįžo 14-ka Belaisvių

Antradienį, laivu Queen Mary, sugrįžo iš Ispanijos 14-ka lincolniečių, kurie išbuvo tūlą laiką Franco koncentracijos stovyklose kaip karo belaisviai. Apie fašizmą praktikoje jie pasakoja labai įdomių dalykų, kurie, be abejo, su laiku bus paduoti spaudoje bei išgirsti mitinguose.

Šie yra pirmieji sugrįžę iš belaisvės. Ten dar likę mažiausia 75 amerikiečiai.

## Prastai Medžiotojams

Dr. A. Petrika, kuris pereiną sekmdienį išvyko į Up State su dr. J. Valuku medžioti, rašo: "Medžioklė nekokia! Užgrynė miškan eiti — persausa, miškai dega. Teks grįžti be ožio!"

Ten persausa, o mieste, pas mus, šiemet lietaus—perdaug. William La Venia, 19 m., nuteistas Elmira kalėjiman už bandymą apiplėšt. Jį išdavė supykus žmona.

## Išvogė Policijos Rekordus

Gubernatoriaus paskirtasis specialis prokuroras Brooklyno teisdybėj suktybėms tirt, Amen, rado įėjimą darban užnarpliotą vargiai įsivaizdinamomis skerspainėmis. Pasirodo, kad išvogta policijos rekordai iš Bergen Street policijos stoties, taipgi tūli kiti dokumentai, kuriais remdamasis tyrinėjimų komisoneirus Herlands pagamino skundus ir pareikalavo nuodugaus tyrinėjimo.

Rekordų bėgimas iš įstaigų rodo, kaip vertinai turėjo būt reikalingas toks tyrimas.

Išduota įsakymas, kad visi policistai ir net stoties prižiūrėtojos po atlikimo pareigų atvykų stotin, kad ant vietos praves kvotimą ir nustatyt, kur ir kaip dingo rekordai. Viso pašaukta 100 policistų.

Tuo pat sykiu prokuroras Geoghan griežtai priešinasi prileist Ameną prie tyrimo kailių raketo, kuris buvo pamate Herlands tyrimų.

R. P.

## Patys Vokiečiai Nazius Iškraustė iš Salės

Turnhalle, viena iš žymiausių svetainių Yorkvillėj, uždarė savo duris German-American Bundui, nazių organizacijai. Daugelis kitų vokiečių įstaigų jau senai jų neįsileido. Dabar naziai salės savininkų organizaciją, Turnverein, kaltina "nusilenkus raudonųjų žydu spaudimui."

## Rudens Laikotarpis Pilnas Nelaimių

Rudenį būna daugiausia važiūtės nelaimių. Jos įvyksta dėl ankstybų sutemų, šidžių gatvių nuo drėgmės ir nukritusių lapų, taipgi miglų-rūky, pro kuriuos lygiai sunku gerai matyt draiveriui ir pėstininkui.

Palaiškymui mūsų gatvių saugiomis, reikia juo didžiausio atsargumo šiuo sezonu.

Kita priežastimi nelaimių būna pasilinksminimai, iš kurių grįžtama įsigėrus. Įsigėrė neprivalo vairuot mašinų, bet naudot takses ar kitas transportacijos priemones, nestatančias visuomenės pavojun.

Trafiko Stotis "K."

## EXTRA, EXTRA!

Lietuvių Kriaučių 54-to Skyriaus, ACW of A, nepaprastasykiu ir mėnesinis susirinkimas atsisub šį vakarą, ketvirtadienį, spalį 20 d., Lietuvių Amerikos Piličių Klube, 280 Union Ave. Pradžią 7:30 val. vakare.

Susirinkimas yra svarbus tuomi, kad reikės apkalbėti Amerikos Darbo Partijos rinkimų eiga ir kiti svarbūs klausimai. Taipgi bus išduoti svarbūs raportai apie industrija padėtį. Ot, tai dėlto visi kriaučiai turi dalyvauti šiame susirinkime. Deleatas.

Aprokuojama, kad Pasaulinė Paroda atneš miestui \$1,000,000,000. Tai esą ne daug, imant atydon faktą, kad Chicagos paroda davė \$700,000,000.

## RANDAVOJIMAI

Pasirandavoja keturi arba trys kambariai su visais įtaisymais, garu šildomi, karštas vanduo ir tt. Keturi kambariai išsiraandavoja tarp \$30-\$28, trys kambariai \$25-\$24. Dėl daugiau informacijų kreipkitės po numeriu 677 Metropolitan Ave., Brooklyn, N. Y. (242-247)

## Iš Kriaučių Baliaus

Pereitą šeštadienį, Grand Paradiše salėje, įvyko lietuvių kriaučių baliaus. Ji, bendrai imant, galima pavadinti smagių, pavykusių pažmonių, nors, kaip kriaučių baliuje, gal turėjo būti skaitlingesni patys kriaučiai. Didelis nedarbas kriaučiuose bus atsiliepięs ir į jų pačių parengimą, kaip atsiliepia į visus kitus.

Beje, baliaus buvo turtingas gražiū jaunimu. Matomai, daugelyje kriaučių šeimų reikėjo pasidalinti bilietais ir tose dalybose laimėjo jaunimas. Skaitlingai dalyvavo ir aidičiai, nors sekama dieną jie turėjo savo, Meno Sąjungos, pramogą. Taipgi dalyvavo gerokas būrys laisviečių, biznierių ir kitų ne kriaučių. Rep.

## REIKALAVIMAI

Reikalingas kambarys moteriškai prie nedidelės šeimos. Prašome pranešti laišku: 427 Lorimer St., Brooklyn, N. Y. (244-246)

Reikalinga moteriškė prižiūrėti du jaunus vaikučius. Motina turi dirbti. Dėl daugiau informacijų kreipkitės pas A. Augulienę, 29 Stagg St., Brooklyn, N. Y. (245-246)

Reikalinga patyrusios namų darbo darbininkės tarpe 20-30 m. amžiaus. Gaus ir savo kambarį. Gera mokeskis. Seimynoj randasi keturi nariai. Telefonuokite: Shore Road 5-4644. (245-246)

Tel. Evergreen 7-1645  
License No. L. 886

## MANHATTAN LIQUOR STORE

264 GRAND STREET  
(Kampas Roebing St.)  
Brooklyn, N. Y.

Tikrai žinokite, Kad Perkant Sau Vynus ir Likerius Reikia Pirkiti Patikimoj Krautuvėj.

## Manhattan Liquor Store

Didžiausia ir žemiausiom kainom krautuvė Williamsburgh'e.

Specialiai geras pirkiny

Old Mr. Boston 1½ kv. \$1.29

100 laips. 2-ju m. seņumo

Reguliarė kaina yra \$1.95

Didžiausias pasirinkimas visokių rūšių gėrimų.

Tel. Virginia 7-4499

## Barry P. Shalins (Šaliniskas)

## LIETUVIS GRABORIUS

Suteikiama Garbingas Laidotuves nepaisant kaštų.

Turim puikiai įtaisyta Kopyčią ir salę dėl pošermenių pietų.

Teikiama nemokamai vėliausios mados automobilius.

84-02 JAMAICA AVE.

Prieš Forest Parkway

Woodhaven, L. I., N. Y.

## CHARLES UP-TO-DATE BARBER SHOP

K. Degutis, Savininkas

Gerai Patyrę Barberiai

Prielankus Patarnavimas

306 Union Avenue

Brooklyn, N. Y.

Tarp Ten Eyck ir Maujer Sts.

## Dr. Herman Mendlowitz

33 Metal Praktikos

522 Bedford Avenue

art Taylor St., Brooklyn, N. Y.

Tel. Evergreen 7-1312

OFISO VALANDOS

Nuo 1-3 dieną ir nuo 7-8 vak.

NEDELJOMIS

Nuo 10 lid 12 val. iš ryto

FLATBUSH OFISAS

2220 Avenue J

Kampas E. 28rd Street

## SUSIRINKIMAI

BROOKLYN, N. Y.

Tarpautini Darb. Apsisųnimo

Lietuvių 17 kv. susirinkimas įvyks

ketvirtadienį, spalį 20 d. Draugai,

šis susirinkimas yra svarbus, nes

turime apkalbėti apie žieminio se-

zono parengimus. Kai kurių narių

yra užsivilkusios duoklės, turime

juos aplankyti namuose ar pakvies-

ti į susirinkimą. Todėl šiame susi-

rinkime turėsime daug darbo padė-

ti, kad visus organizacijos ir kuo-

pos reikalus sutvarkytume. — A.

Mureika. (245-246)

## BROOKLYN LABOR LYCEUM

DARBININKŲ ISTAIGA

Salės dėl Ballų, Koncertų, Ban-

kietų, Vestuvių, Susirinkimų ir

tt. Puikus stėčius su naujaisiais

įtaisymais. Keturius bolų laleys.

KAINOS PRIEINAMOS

949-959 Willoughby Ave.

Tel.: STagg 2-8872

Office Phone  
Evergreen 8-1090

Inside Phone  
Evergreen 4-6485

## FLUSHING

### Russian & Turkish Baths, Inc.

29-31 Morrell Street  
Brooklyn, N. Y.

Open Day and Night

Managed by  
RHEA TEITELBAUM

Vapor Room, Turkish Room, Russian Room, Large Swimming Pool, Fresh Artesian Water, Restaurant, Barber Shop, Sleeping Accomodations.

Admission 50c., day and night  
Saturday Night 75 cents  
Special Rates per Week

LADIES' DAYS  
Mon. and Tues. from 12 a.m. to 11 p.m. After 11p.m for gents

GENTS' DAYS  
Wed., Thurs., Fri., Sat. and Sun. all day and night

Telephone: Evergreen 8-9770

## J. GARŠVA

Graborius (Undertaker)

Laidotuvių Direktorius

Išbalzmuoja ir laidoja numirusius ant visokių kapinių; parsand automobilius ir karietas

veselijoms, krikštyms ir pasivažinėjimams.

231 Bedford Avenue

Brooklyn, N. Y.

Garsinkite savo biznį dienraštyje "Laisvėje".

## LIETUVIŠKA

RESTAURACIJA

BAR ir GRILL

Gaminam Valgus Amerikonisko ir

Lietuviško Stiliaus. Cis taip pat

galima gauti Amerikos išdirbimo

ir importuotų degtinių, visokių

vynų ir gero alaus.

Joseph Zeidat

Savininkas

411 GRAND STREET

BROOKLYN, N. Y.

## Mateušas Simonavičius

GRAŽIAI ĮRENGTA SUSIEJIMAMS ISTAIGA

Vietos ir importuotos degtinės ir

bravorų alus ir Elius. Kad būsite

Brooklyne, užeikite susipažinti.

426 SOUTH 5th STREET

BROOKLYN, N. Y.

Blokas nuo Hewes eleveterio stoties

Tel. Evergreen 7-8886

NOTARY PUBLIC

Tel. Stagg 2-5043

## MATTHEW P. BALLAS

(BIELIAUSKAS)

LAISNIUOTAS GRABORIUS

660 GRAND STREET

BROOKLYN, N. Y.

Puikiai įrengtos dvi kopyčios duodamos mylimiems pašarvoti dovanai

Nuliūdimo valandoj, kreipkitės pas mus, patarnavimas bus užtikrintas ir už prieinamą kainą.

## Lietuvių Kūro Kompanija

IDE DAME

MASTER-KRAFT OIL BURNERS

Į JOSŲ SENĄ AR NAUJĄ SILDYTUVA

(Steam Boiler)

Mūsų inžinieriai išmieroos jūsų namus ir idės tinkamą "burner" arba visą garo arba karšto vandens sistemą. Maloniai suteikiame apmokymus be jokio mokesčio.

TRU-EMBER FUEL CO., INC.

485 Grand Street

Brooklyn, N. Y.

Telefonas Evergreen 7-1661